

**Vsem članicam
delovne skup-
nosti čestitamo
ob mednarod-
nem prazniku
žena in jim
želimo dosti
delovnih in
osebnih
uspehov**

Ob 8. marcu - mednarodnem dnevu žena

Hoteli ali ne, vsakič ob 8. marcu vnovič pomislimo, kakšnih pa je za ženske preostalih 364 dni v letu, in predpostavimo, da je 8. marec zanje enkratni dan v letu, lep in vzvišen.

Najbrž bi se odgovora na to vprašanje vsaka lotila po svoje.

Ko so se te dni naši sodelavci pogovarjali z nekaterimi tovarišicami, pred bližnjim praznikom, o enakopravnosti, pa o minulih volitvah za novo sindikalno vodstvo Poslovne uprave, so zbrali tako zanimive odgovore, da so skupaj kar pravšnje razmišljanje ob 8. marcu.

K vsemu dodajamo v uredništvu samo eno željo: še posebno dobro si naj mnenja naših sodelavk preberejo vodstva sindikata, ZK, Mladinske organizacije in samoupravni organi ter nekaj tega vključijo tudi v svoje delovne akcijske programe.

In pri tej želji se ni treba prav nič namuzniti, ker je to lahko le prispevek k bolj življenjskim delovnim in akcijskim programom, spričo tega, da je v kolektivu dobre tri četrtine žensk.

Opravičujemo se bralcem, ker smo pri večini odgovorov izpustili imena. To smo storili na izrecno željo sobesednic. Vendar tudi to je, po naše, odraz mentalitete, vsaj v nekaterih naših delovnih sredinah.

Ko se trgovina že zapre pa vseeno ne pomeni, da je delovni dan za zaposlene že končan. Treba je še pospraviti in napolniti police, skratka, treba se je pripraviti za jutrišnji sprejem kupev

MIRA BRATKOVIČ, poslovodja, SP Prisojna:

Mogoče se nekaterim ne zdi vredno govoriti o enakopravnosti, ker je to še boleče. Toda veliko se lahko pove o tem. Saj poznate tisto pesem, ki pravi, da naj bo žena doma. Moške je treba prevzgojiti. Ženske so že prevzgojene, saj je bila enakopravnost njihova davna želja in potreba.

IVICA HREN, poslovodja, Market Gorenje-Mercator, Velenje:

Ženske se že tako uveljavljajo, da mislim, da ni do moških nobene razlike. Mnogo je takih, ki se trudijo in delajo, hočejo delati. Pri nekaterih mlajših pa je videti premalo zanimanja za delo.

DRAGA MERZEL, komercialni referent, Poslovna uprava:

Ni prav, da na volitvah v novo vodstvo sindikata ženske niso uspeli. Morda je krivo to, da je bilo predlaganih preveč moških in to takih, ki so vsem poznani. Ženske, ki so kandidirale, pa večinoma niso bile poznane, bilo jih je malo. Tudi premalo delavcev je bilo. Vidite, tu že ni enakopravnosti.

Knjigovodja, 32 let, PU:

V Poslovni upravi je, na primer vrsta služb, kjer je treba zelo veliko delati, včasih po vse dneve in proste sobote. Vsa ta delovna mesta zasedajo ženske. Ne izmikajo se popoldanskemu delu, čeprav je dostikrat težko. Zanimivo pa je, da pa nas moški dostikrat vzamejo v »zaščito«, da pa ne moremo sprejeti funkcij in odgovornosti delovnih mest, ker smo preveč obremenjene še z domačim delom. Kako si naj to razložimo?

TROBEC MARIJA, blagovni knjigovodja, Poslovna uprava:

Na volitvah za novo sindikalno vodstvo sem volila vse ženske, ki so bile na kandidatni listi. Sem mnenja, da bi ženske tako delo vsaj pri nekaterih stvareh uspešneje opravljale kot moški. Tudi za mlade sem, predvsem za tiste, ki že pri mladinski organizaciji delajo uspešno. Take bi bile kot nalašč za sindikat. Mislim, da je ženska pri delu enakopravna; doprinese toliko kot moški, mogoče na kakšnem delovnem mestu še več.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Sklepi sestanka vodilnih delavcev in sekretarjev OOK Veletrgovine Mercator

Na sestanku vodilnih delavcev in sekretarjev OOK podjetja je bilo obravnavano poročilo o finančnem stanju podjetja ter nekatera stališča in predlogi za oblikovanje samoupravnega sporazuma. V informacijo posredujemo članom delovnega kolektiva povzetek nekaterih stališč in sklepov sestanka.

Glede finančnega stanja v podjetju, je bila podana ocena gospodarjenja v letu 1972, kakor tudi uspehi, katere je podjetje doseglo v preteklih letih na področju gospodarjenja in delitve. Med ostalim je poudarjeno, da je Veletrgovina Mercator v preteklih letih zgradila iz naslova skupnih sredstev 34 novih objektov s ca. 35.000 m² prodajnega in skladiščnega prostora, čigar vrednost danes znaša ca. 200 milijonov din (po valorizirani vrednosti). Nove objekte je podjetje zgradilo v večji meri iz lastnih sredstev in iz najetih kreditov, tako da znaša obveznost podjetja za odplačilo dolga iz naslova najetih kreditov v letu 1973 ca. 30 milijonov, 1974 ca. 28 milijonov, 1975 ca. 26 milijonov in 1976 9 milijonov din. V poročilu je poudarjeno, da je podjetje obvezno zaradi obstoječih zakonskih predpisov formirati obratna sredstva, kar predstavlja v letu 1973 45 milijonov din za podjetje kot celoto. Enaka višina finančnih sredstev je potrebna v letih 1974 in 1975.

Ob upoštevanju akumulativne sposobnosti podjetja kot celote na podlagi ocene rezultatov poslovanja v letu 1972 (ca. 80 milijonov din), obstajajo realne možnosti za kritje omenjenih obvez iz naslova vlaganja finančnih sredstev v osnovna sredstva in kritje potreb po obratnih sredstvih za podjetje kot celoto.

Drugi del razprave se je nanašal na izdelavo samoupravnega sporazuma Veletrgovine Mercator, ki naj regulira bodoče odnose na samoupravni osnovi med posameznimi TOZD in podjetjem kot celoto. Iz povzetih sklepov na tem področju je razvidno, da je obravnavan tisti del samoupravnega sporazuma, kateri naj predstavlja minimum skupnih interesov vseh zaposlenih delavcev Veletrgovine Mercator.

O zgrajenih objektih iz skupnih sredstev je sklenjeno, da se za le-te opravi prenos na posamezne TOZD. Hkrati so dolžne vse TOZD solidarno pokrивati sprejete obveze iz naslova zgrajenih objektov, kakor tudi sodelovati pri nadaljnji stabilizaciji posameznih TOZD in podjetja kot celote. Glede pokrivanja sprejetih obveznosti naj veljajo enaki pogoji za vse TOZD. Za nadaljnja vlaganja finančnih sredstev v podjetje je potrebno v samoupravnem sporazumu določiti ekonomski princip vlaganja. V ta namen je sprejet sklep, da se za bodoča vložena sredstva TOZD v podjetje kot celoto uporabi kreditni odnos tako, da se bodo vloge posameznih TOZD v skupna sredstva obrestovale oziroma jih plačujejo tiste TOZD, katere bodo koristile tako zbrana sredstva.

Komercialna vprašanja je potrebno podrobno obdelati v samoupravnem sporazumu in sicer tako, da veljajo enakopravni principi poslovanja za vse TOZD v podjetju ob upoštevanju načela ekonomičnosti poslovanja za sleherno TOZD in podjetje kot celoto.

Na področju delitve dohodka in OD, se upošteva samoupravni

sporazum, ki so ga sprejeli organi izven podjetja in sicer tako, da podjetje lahko sklene samoupravni sporazum za vse TOZD, hkrati pa izdela interni sporazum v smislu načel splošnega sporazuma, ali pa da posamezne TOZD nasproti družbi podpišejo lasten samoupravni sporazum o delitvi dohodka in OD. Ta ugotovitev velja za trgovsko dejavnost ter ne izključuje možnosti vključitve ostalih TOZD v ta sporazum (proizvodnja).

Ostali sklepi omenjenega sestanka se nanašajo na formiranje in oblikovanje v samoupravnem sporazumu notnih kriterijev do: ekonomske propagande in informativne službe, strokovnega in družbeno-političnega izobraževanja zaposlenih delavcev, enotne interne kontrole, organizacija vzdrževanja osnovnih sredstev, določanja pristojnosti posameznih organov upravljanja v TOZD in podjetja kot celote, zbiranja statističnih in operativnih podatkov ter vloži družbenopolitičnih organizacij v podjetju.

To je samo nekaj povzetkov iz sklepov omenjenega sestanka, hkrati bodo seznanjeni vsi člani delovnega kolektiva o omenjeni problematiki, ko bo izdelan predlog samoupravnega sporazuma.

Vse strokovne službe, vodilni in vodstveni delavci podjetja so dolžni seznaniti vse delavce v posameznih TOZD s sprejetimi stališči in sklepi omenjenega sestanka zaradi lažje razprave pri sprejemanju samoupravnega sporazuma podjetja.

B. E.

Ob 8. marcu - dnevu žena

(Nadaljevanje s 1. strani)

ANICA BAJEC, samostojni komerc. referent, Poslovna uprava:

Morda imajo mnogi ljudje še stara gledanja, češ, da so na delovnih mestih moški bolj prizadevni in da se zato ženskam ne more toliko zaupati. Mogoče tudi zato, ker je veliko žensk, ki so zaposlene, tudi gospodinje. In zaradi tega jim ne zaupajo da bi vodile kako delo. Za posebno udejstvovanje izven službe marsikateri nima časa, ker je z domom prezaposlena. Seveda pa so tudi tu izjeme; v primeru, da se neka ženska hoče udeleževati kjerkoli, potem ne moremo reči, na ni enakopravna. Enakopravnost pa je dosegla že s tem, da lahko dela in tudi zaseda vsa delovna mesta.

Kalkulantka, 30 let, Novo mesto:

Menim, da enakopravnosti še ni. Še vedno so moški po službah bolj upoštevanji kot ženske.

Prodajalka, 38 let, Novo mesto:

Če gledam na odnose v službi, smo enakopravne. Doma pa je pač tako, kakršen je mož, če ti kaj pomaga ali pa vse ostane na tvojih ramah.

Prodajalka, 25 let, Novo mesto:

O enakopravnosti je dosti napisanega, izvaja pa se vendar ne popolnoma. Še vedno slišimo: Iščejo prodajalca, rabimo moškega, čeprav ne bi smeli ločevati moškega in ženskega dela.

Prodajalka, 41 let, Novo mesto:

Je to enakopravnost, da ima ženska tako rekoč kar dve službi? Po opravljenem delu na delovnem mestu jo čaka še delo doma.

Prodajalka, 36 let, Novo mesto:

Ženska je danes delavka, gospodinja, mati in učiteljica. Kaj ne odpade nanjo prevelik delež dolžnosti?

Uslužbenka TOZD PU, 39 let:

Ženskam so danes dane vse možnosti, da se uveljavijo v službi ali na drugih področjih, bodisi v političnem, športnem in kulturnem življenju in se morda lahko še bolj uveljavi kot moški, vendar morajo zato imeti pogoje. Glavni

je ta, da še nima družine ali pa že odrasle otroke. Kakor hitro postane mati, se njene ambicije v največ primerih preusmerijo k otrokom.

Da nobena ženska ni bila izvoljena v sindikalno vodstvo TOZD Poslovne uprave pa je po mojem mnenju vzrok, ker je bilo pre malo kandidatkinj na listi.

Uslužbenka TOZD PU, 28 let:

Ženske se lahko uveljavimo, toda vseeno moramo priznati, da za vsa dela res nismo vselej primerne. Glede enakopravnosti pa je tako, če nam jo kdo krati, si jo vzamemo same.

Izid volitev v IO OOS je bil tak pač zato, ker ženske raje volimo moške.

Uslužbenka TOZD PU, 37 let:

O enakopravnosti v službi še nisem preiščevala, ker delam med samimi ženskami, o tisti doma je pri meni tako kot pri večini. Pomoči s strani moža imam zelo malo.

Na kandidatni listi je bilo razmerje 19 : 3 v korist moških. Res čudno! Ugotovila pa sem, da so bili izvoljeni sami šefi in me tudi to čudi.

Uslužbenka TOZD PU, 21 let:

Enakopravnost je samo na papirju. Je predolga tradicija, da so moški malo več kot ženske.

Izid takih volitev pa je prav gotovo v tem, ker je bila na zboru velika večina moških, ki so pač volili svoje predstavnike.

Uslužbenka TOZD PU, 22 let:

Razlike se prične že pri izbiri poklica češ, ni vsak poklic za žensko. Na volitvah so prav gotovo moški moške volili, ženske pa tudi.

Uslužbenka TOZD PU, 27 let:

Ženske bi morale zasedati v družbi tak položaj kot moški; na primer prav tako bi morale zasedati vodilna delovna mesta.

Da niso bile izvoljene ženske na zboru OOS se je zgodilo lahko zgolj slučajno ali pa je bilo vzrok vzdušje, ki je vladalo na volitvah. Namreč predstavniki skladišča so verjetno obkrožali predvsem svoje neposredne sodelavce.

ha-ha-ha

— Povejte mi, prosim, koliko ljudi dela v vašem oddelku?
— Z mojstrom skupaj enajst.
— Torej brez mojstra deset.
— Ne, kadar mojstra ni, ne dela nihče.

— Kako je kaj v službi?
— Ah, samo jezimo se. Iščejo kurirja.
— Kot vem, ste ga pred tednom dni nastavili.
— Saj ravno tega iščejo...

Toda Silvester! Takooo drage te tri obleke pa vseeno niso bile!

Še nikoli nismo toliko razpravljali

Dne 3. 2. 1973 je bil v dvorani kina VIČ občni zbor osnovne organizacije sindikata TOZD Poslovna uprava, ki pomeni najboljše obet, da bomo poslej bolj prizadevno in odkrito reševali naše skupne probleme.

Udeležilo se ga je dobra polovica zaposlenih. Med gosti sta bila tovarišica Mira Frolova, tajnica republiškega odbora sindikata delavcev storitvenih dejavnosti in tovariš Lojze Mežnarič, predsednik mestnega odbora sindikata delavcev storitvenih dejavnosti mesta Ljubljane.

POROČILA

Po sprejetju poslovnika in izvolitvi delovnih organov, je imel uvodno besedo predsednik OOS tovariš Oto Aljančič, ki je govoril o pomenu in vlogi sindikatov v sedanjih fazi jugoslovanskega socialističnega razvoja.

Za njim je imela svoje poročilo tajnica Izvršnega odbora OOS, tovarišica Suzana Modrijan, ki je poročala o aktivnosti IO v obdobju njegove dveletne mandatne dobe.

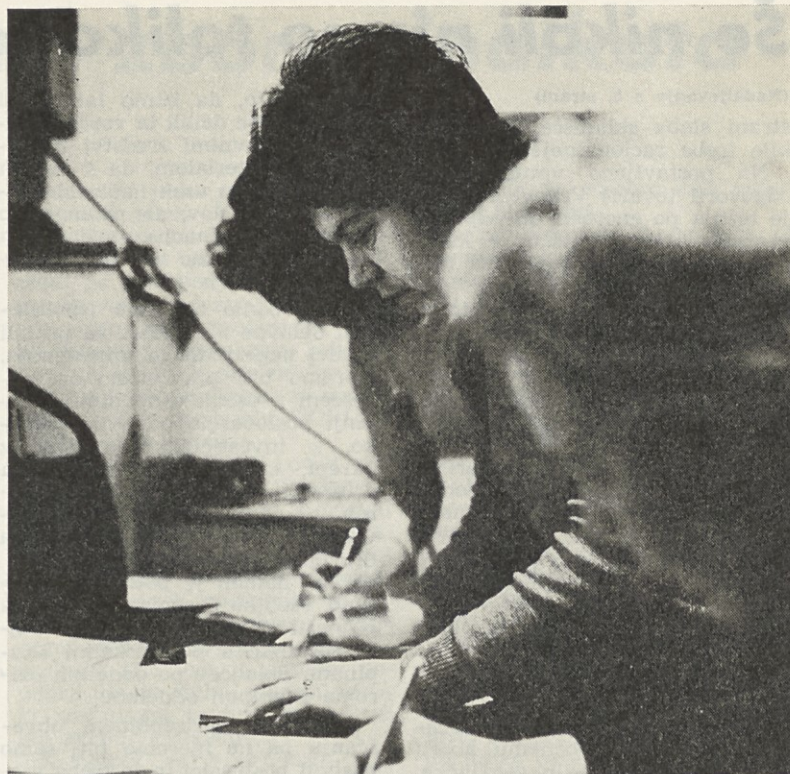
V tem obdobju se je IO dokaj vključeval in ima za seboj tri

pomembnejše akcije. Tako je sodeloval v razpravi o uresničevanju ustavnih dopolnil in nekaterih problemih v trgovini na III. kongresu sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Slovenije, ki je bil 10. 11. 1971.

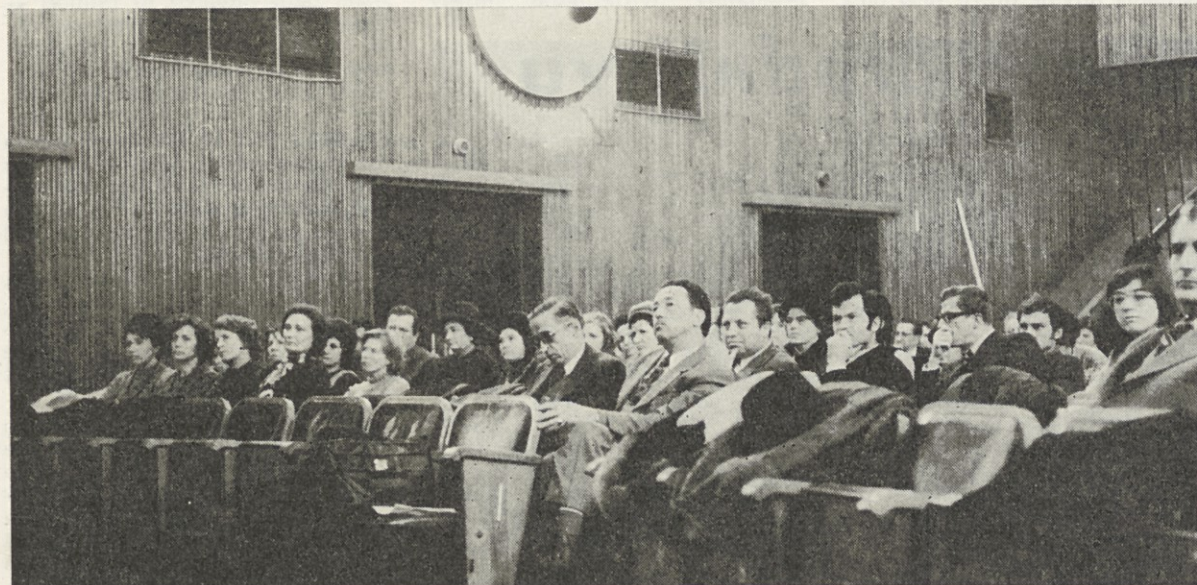
Druga politična akcija je bilo sodelovanje na razširjeni konferenci Zveze sindikatov Ljubljane, ki je zasedala 18. maja 1972.

Za svojo najuspešnejšo akcijo šteje IO izvedbo prvega zasedanja skupnega sindikalnega odbora Veletrgovine Mercator v sodelovanju s TOZD Panonija Ptuj, ki je bilo 26. 5. 1972. Tu so obravnavali nekatere teme seminarja o ustavnih dopolnilih in objavili akcijski program skupnega sindikalnega odbora, ki smo ga sedaj na zborih OOS sprejemali v vseh TOZD.

IO je tudi uspešno sodeloval pri ustanovitvi TOZD Poslovna uprava, pri izvedbi referendumu za izenačitev delavskega in kmeč-

Volilna komisija je tokrat komaj uspela še med občnim zborom prešteti glasove

Z občnega zbora sindikalne organizacije TOZD Poslovna uprava

Delovno predsedstvo na občnem zboru osnovne sindikalne organizacije Poslovna uprava

kega zavarovanja in v solidarnostni akciji za pomoč Pomurju.

Nadalje je obe leti pripravil praznovanje dneva žena, pogostitev in obdaritev jubilaritov, praznovanje dneva borca. Vsako leto je organiziral izlet in novoletno srečanje upokoencev in obdaritev otrok.

Med leti je izvedel nekaj uspešnih krvodajalskih akcij, obiskoval bolne člane kolektiva in sodeloval pri organiziranju pogrebov aktivnih članov naše delovne skupnosti.

Zatem je tovarišica Nada Lombardo prebrala finančno poročilo OOS in vzajemne pomoči.

RAZPRAVA

Sledila je razprava, v katero se je prvi vključil tovariš Stane Vrhovec, direktor razvojno planskega sektorja. Spregovoril je o pomembni gospodarski in politični nalogi v letu 1973, o stabi-

lizaciji, ki pa je rešljiva ob prizadevnosti in solidarnosti celotnega kolektiva Mercator. Govoril je tudi o skupnih naložbah investicij in dejal, da je taktika intenzivnih investicijskih vlaganj v preteklosti sicer imela določene posledice, ki jih bomo brez dvoma premostili z delovno storilnostjo in informiranostjo celotnega kolektiva o realnem stanju. Govoril je tudi o primanjkovanju obratnih sredstev, o tem kako znižati stroške in drugo.

Za njim smo slišali tovariša Franca Prvišnska, namestnika direktorja trgovine na debelo, ki je govoril o pomenu ustavnih amandmajev in ustanavljanju TOZD.

Oglasila sta se tudi gosta zobra, tovarišica Frolova in tovariš Mežnarič. Prva je govorila o vprašanju samoupravnega sporazumevanja o delitvi dohodka in osebnega dohodka, tovariš Mežnarič pa je razpravljal o uveljavljanju ustavnih amandmajev, predvsem o 31., ki opredeljuje mesto in vlogo sindikata. Dotaknil se je tudi kadrovske strukture IO OOS, ki naj bo taka, da bo lahko zadovoljila delu zadanih nalog.

Dalje razprava ni mogla več steči. Čeprav je tu pa tam po dvorani bilo slišati glasove pa se nihče ni oglasil javno. Po nekajkratnih pozivih in spodbudah delovne predsednice, se je razprava odprla.

Razpravljalci so opozorili na probleme medsebojnih sporov, na problem kolektivnega zavarovanja delavcev v prometu, na problem družbene prehrane.

Slišali smo tudi kritiko, ki se nanaša na slabo obveščanje. Sklep je bil, da se morajo vsi zaključki sej oziroma sestankov v bodoče takoj izobesiti na oglasne deske, da bodo člani kolektiva takoj obveščeni o teh stvareh.

Padlo je tudi vprašanje, zakaj smo vložili tolikšna sredstva v gradnjo Veleblagovnice v Beogradu, ko pa imamo po drugi

(Nadaljevanje na 4. strani)

Še nikoli nismo toliko razpravljali

(Nadaljevanje s 3. strani)

strani slaba skladišča, ki bi jih bilo treba racionalneje urediti.

Na postavljeno vprašanje je odgovoril tovariš Vrhovec. Vzrok je težnja po enotnem in odprtem jugoslovanskem tržišču, v katerem se moramo vključiti tudi mi. Glede gradnje skladišč nas je informiral, da bo to prvi investicijski objekt, ki ga bomo pričeli graditi takoj, ko bomo imeli za to sredstva.

Sledila je razrešnica dosedanjemu vodstvu OOS in pričeli smo z volitvami.

Na željo tovarišic in tovarišev iz skladišča smo na zboru dodali na kandidatno listo še dva nova kandidata za izvršni odbor, tovariša Ivana Francija in Jožeta Ahčina. Volitve so bile tajne.

ZAKLJUČKI IN SKLEPI

V času, ko je volilna komisija preštevala glasove, je delovna predsednica tovarišica Vrhovčakova, predložila občnemu zboru komisije za sklepe in zaključke, ki so bili naslednji:

1. Delovanje sindikatov mora v današnjih razmerah uveljaviti sindikate kot organizirano množično gibanje delavcev in temu se morata prilagajati organizacija in način delovanja. Vse to pa je mogoče doseči le pod pogojem, da se osnovni organizaciji sindikata oz. njenemu IO nudi vsestranska pomoč, predvsem od članov samih, ne glede na njihov delovni položaj. Vsekakor pa je potrebna tudi pomoč OO ZK in samoupravnih organov v podjetju.

2. Treba se je boriti za to, da bo sindikalno vodstvo čimbolj odsevalo razpoloženja in mnenja, potrebe in interese organiziranih delavcev.

3. S posebnim amandmajem, to je 31., je jasno opredeljeno mesto in vloga sindikata v sistemu samoupravljanja in celotnem političnem sistemu, ker so sindikati kot najširša družbenopolitična organizacija delavcev sestavni del samoupravljanja in političnega sistema.

4. Statutarna določila morajo povedati, kako organizirati tako obveščanje in stopnjo obveščenoosti delavcev o vseh pomembnih vprašanjih, da bodo lahko po članih samoupravnih organov, ki so tudi člani sindikata, ali prek sindikalne organizacije v direktnem stiku s samoupravnimi organi in vsemi organi upravljanja sprejemali taka stališča in oblikovali take predloge in pobude, ki bodo izraz njihovih temeljnih kratkoročnih in dolgoročnih interesov.

Nadalje naj bo vsebina statutarnih določb tudi, kako obravnavati pobude in predloge, ki so izraz organizirane volje in sprejetih stališč članov sindikata.

5. Eden od pogojev za uspešno delo IO OOS pa je tudi aktivno sodelovanje vseh članov kolektiva in spoznanje, da je OOS končno le njegova organizacija in da s svojim sodelovanjem lahko pričakuje uspešnejše uveljavitev svojega dela ter s tem tudi dosega svoje pravice.

6. Vsi delavci v Mercatorju se vključujemo v prizadevanja za stabilizacijo vsega jugoslovanskega in našega podjetniškega gospodarstva. To obvezuje še zlasti organizatorje poslov, da delo tako

organizirajo, da bomo lahko vsi več in boljše delali in varčno ravnali z osnovnimi sredstvi in potrošnim materialom, da s svojim ravnanjem na vsak način obdržimo obseg poslov, da pa moramo pri takem varčnem gospodarjenju paziti na socialno varnost slehernega delavca.

7. Da bomo zavestno izpolnjevali delovne obveznosti in postali nosilci neposrednega upravljanja, moramo biti pravočasno vsi obveščeni z vsemi osnovnimi vprašanji poslovanja, poslovno politiko, z investicijsko politiko, z ukrepi, ki zadevajo osebni in družbeni standard vseh zaposlenih, to so predvsem OD, stanovanjska politika, sredstva za družbeno prehrano itd.

V ta namen je potrebno popestriti vsebino časopisa poleg tega pa najti možnost za češče in krajše sestanke s posameznimi skupinami delavcev po oddelkih oziroma skupinah oddelkov.

8. V tem medsebojnem obveščanju pa ne moremo biti samo pasivni poslušalci in je treba vsakomur omogočiti, da se bo vključil v samopravo, da bo lahko predlagal, vprašal in zahteval odgovor. Za to pa si mora vsakdo prizadevati, se izobraževati, se seznanjati prek časopisov in drugih virov obveščanja, da bo tudi

aktivno sodeloval, vendar organizirano, na sestankih, na zborih, na skupinskih sestankih interesnih skupin.

9. Tako pripravljene na velike naloge samoupravljalcev bodo tudi ustavne spremembe dobile pri nas tako vsebino, da bodo ustrezale vsem delavcem v TOZD Poslovna uprava.

Če ne bomo tako razumeli našega skupnega življenja v Mercatorju, potem se bomo po mnenju nekaterih še kar naprej delili na delavce in druge. V tej zvezi se moramo zavedati in si dopovedovati, da pri nas ni nobena služba odveč, ali da je ena bolj pomembna kot druga, s tem pa tudi delavci, ampak, da smo drug drugemu potrebni, tu v Mercatorju smo eden zaradi drugega in smo si med seboj enaki.

10. IO sindikata naj bi imel v naslednjih desetih dneh sestankov s šoferji.

11. Prek ustreznih služb naj se uredi kolektivno zavarovanje za delavce v prometu.

12. Ustrezne službe naj pripravijo variantne predloge za novo ureditev osebnih dohodkov v Mercatorju v skladu z določili samoupravnega sporazuma.

13. Za družbeno prehrano naj se postavi enotna cena za malice in naj se na splošno prouči pro-

blematika družbene prehrane na Poslovni upravi.

14. IO OOS prejme pravila OOS, osnutek teh pravil pa je že izdelal prejšnji IO OOS.

VOLITVE

Rezultati volitev so nas presenetili. Zgodilo se je, da so bili v IO OOS izvoljeni samo moški in sicer naslednji tovariši:

KAREL NEVEČNY
VIKTOR AGREŽ
VIKTOR MAROLT
JOŽE DERGLIN
TONE MALNAR
FRANC LIPOVEC
BOJAN MREŽAR
IVAN HORVAT
MIRO HVALA
DUŠAN MOLE
VINKO MILER

Za skupni IO OOS je bila izvoljena Suzana Modrijan, za nadzorni odbor pa Edo Božič, Pepca Grm in Marica Presetnik.

Ob koncu lahko zapišemo, da je bil minuli občni zbor kakovosten in pomeni najboljši obet, da bomo poslej bolj prizadevno in odkrito reševali naše skupne probleme. To je v svojem pismu uredniku lepo izrazil tovariš Ivan Matko in njegovih besed ne bi ponavljali.

Zadovoljni smo, da že v tej številki objavljamo zapis iz sestanka s šoferji in upamo, da bomo že prihodnjič lahko poročali o rezultatih drugih sklepov, ki smo si jih zadali na občnem zboru.

L. N.

Pismo uredništvu

Spoštovani tovariš urednik

Ko takole vsak mesec prebiram naš informativni list, v katerem veliko piše o raznih akcijah, uspehih in napredku podjetja Veletrgovine Mercator kot celote ali pa njenih poslovnih enot, sedanjih TOZD, nehote pomislim, da bi morali poleg vsega tega pisati tudi o raznih problemih, s katerimi se vsak dan srečujemo in razmišljati o tem, kako bi jih odpravili.

V delovnih enotah, kjer še vedno prihaja do različnih sporov in nesoglasij med vodilnim osebjem in delavci, je nujno, da se organizirajo pogovori, sestanki, na katerih naj bi sodelovali vsi prizadeti. Kadar gre za težje primere, naj bi se teh sestankov udeležili tudi predstavniki političnih organizacij v kolektivu, predvsem izvršni odbor sindikata, ki bi imeli vlogo posredovalcev. Vodilo na vseh takih sestankih pa naj bi bilo, da damo besedo vsakemu delavcu, da pove vsak svoje mnenje in da ne bi, kot je bila dosedanja praksa, govorili samo vodilni in vodstveni delavci, ostali pa samo poslušali.

Da se razumemo, zavedati se namreč moramo, da imajo vodilni delavci veliko odgovornost in tudi težave povsod tam, kjer je zaposlenih veliko delavcev, med katerimi je gotovo število takšnih, ki niso ravno za zgled, ki vedno negodujejo in vplivajo še na druge s svojim slabim vedenjem in hujškanjem proti vsemu, kar jim ni v pogodu. Predvsem gre v tem primeru za delovno disciplino in te vrste ljudje bolj škodijo kot koristijo delovni organizaciji.

Kako in na kakšen način bi bilo potrebno in bo potrebno reševati razne probleme, je nedvomno nakazal občni zbor sindikalne organizacije TOZD Poslovna uprava, v soboto dne 3. 2. 1973 v Kino dvorani Vič.

Da je bil občni zbor tako uspešen, gre predvsem zahvala tovarišici Ivanki Vrhovčak, ki je kot delovna predsednica na zelo lep način in s svojimi uvodnimi besedami spodbudila navzoče k razpravi in tako spremenila poprej precej napeto vzdušje v dvorani. Razpravljalci so opozorili na nekaj perečih, spornih in nerešenih vprašanj, nakar so bili sprejeti ustrezni sklepi in način, kako te probleme v bodoče reševati, kar pa sem že uvodoma omenil.

Ker bo verjetno v našem glasilu obširneje pisalo o tem zboru, bi povedal še to, da je bilo na zboru govora tudi o skrbi za delovnega človeka, o delovni enotnosti, varčevanju, stabilizacijskih ukrepih, skratka o vsem tistem, s čimer bomo uresničili

načela pisma predsednika Tita in Izvršnega biroja ZKJ, o katerem se danes veliko govori, piše in razpravlja. Menim pa in gotovo je, da je vse preveč teoretičnih razprav, premalo pa dejanskih akcij, ki bi rešile gospodarski in politični položaj naše celotne jugoslovanske družbe.

Za občni zbor OOS TOZD Poslovna uprava lahko z gotovostjo trdim, da je bil uspešen in da smo, ne samo jaz, temveč večina navzočih, z odobravnjem sprejeli sklepe zbora ter da je bilo vzdušje po končanem občnem zboru precej drugačno kot pred njim.

Če sem že s tem pisanjem načel vprašanje o problematiki v našem podjetju, ne bo odveč, če omenim, da je ravno v centralnem živilskem skladišču, kjer sem že nekaj let zaposlen kot skladiščnik, mogoče največ problemov, raznih sporov in nesoglasij med vodilnimi delavci in delavci na eni in med delavci samimi na drugi strani. Kateri in kakšni so vzroki za tako stanje, več ali manj vemo. Vendar se je tu pa tam dalo te razmere le ublažiti, ni jih pa do sedaj uspelo odpraviti.

Gotovo je to, da pri takšnem prometu blaga, ki se odvija v tem skladišču, saj se dovozi in odvozi dnevno 300—600 ton blaga, skladišče po sedanji funkcionalnosti še zdaleč ne ustreza ter tudi zavira normalen delovni proces.

Veliko vprašanje zase pa je vprašanje kadra, saj je pri tako velikem številu zaposlenih, iz najrazličnejših sredin, neko število takšnih, ki svoje delo opravljajo površno, s svojim obnašanjem kvarijo in rušijo disciplino in zavajajo s svojimi dejanji in vplivi tudi ostale sodelavce posebno mlajše, ki se na novo vključujejo v delovne odnose.

Nekatere stvari so se v tem pogledu že izboljšale in delno uredile, vseeno pa menim, da bo v bodoče treba navedenim problemom posvetiti veliko več pozornosti, da bi se stanje, kakršno je zdaj, vsaj do neke mere popravilo.

Navedel sem le načelna vprašanja in se tokrat v podrobnosti ne bi spuščal. Načel pa sem to zaradi tega, ker niti meni niti nam vsem, ki delamo v tako velikem in povsod dokaj uglednem podjetju, kot je naš Mercator, ni in ne more biti vseeno, da imamo pri ogromnem številu zaposlenih pridnih, delovnih in poštenih ljudi sicer malo število takšnih, ki rušijo ugled celotne delovne organizacije.

Ivan Matko
skladiščnik

Iz bogate razprave na zboru sindikata TOZD Grmada

Kolektiv Grmade je imel dne 14. t. m. v zgodnjih popoldanskih urah svoj letni občni zbor. Temeljito je obravnaval poslovanje za leto 1972 ter težave in naloge, ki nas čakajo v letu 1973. Glede na to, da je seestanek trajal domala štiri ure, bi bil celoten opis razprave preobsežen. Vendar je prav, da na kratko le seznanimo naše bralce in sicer:

Poročilo o delu izvršnega odbora sindikalne organizacije je podala predsednica IO tov. Tončka Habič. Med drugim je dejala: Na številnih sejah je IO razpravljala o gospodarskih problemih, stanovanjskih kreditih, rekreaciji, pomoči članom; posebna pozornost je bila posvečena ustavnim dopolnilom, družbenem dogovoru in Titovem pismu.

IO je sprejel tudi sklep, da je treba vse člane kolektiva obveščati o sklepih delavskega sveta. To pa z namenom, da bi bili vsi zaposleni bolj seznanjeni z gospodarjenjem v naši TOZD. Sindikat je organiziral in preskrbel, da so številni člani kolektiva letovali na morju in drugod, 50% penzijskih stroškov je plačala organizacija. V zadnjih dveh letih je pod zelo ugodnimi pogoji poslal na preventivno okrevanje kar 25 slabotnih in socialno ogroženih članov.

Bolniki in socialno šibki člani, 18 po številu, so dobili skromen finančni prispevek. Tudi na malčke nismo pozabili, saj smo obe leti organizirali dedka Mraza.

Za našo TOZD je še posebno važen 8. marec, dan žena, saj je v enoti več kot 90% zaposlenih žena. Tudi na ta praznik nismo pozabili.

Posebej je tov. predsednica pohvalila tiste člane kolektiva, ki so v zadnjih dveh letih se udeležili krvodajalske akcije. Teh je bilo kar 77.

Organizirali smo izlete po domovini in inozemstvu. Aktivno je IO sodeloval pri odobranju stanovanjskih kreditov. V okviru TOZD zelo aktivno in v dobrobit celotnega kolektiva je delovala blagajna samopomoči. Članov šteje 290, ti vplačujejo 5.000 din mesečno. V preteklem letu je blagajna odobrila 97 kreditov v znesku 301.900 din.

Se in še bi lahko našteval, toda že iz teh dejstev se jasno vidi, da je bilo delo sindikata uspešno.

Za poročilom predsednice IO je sledilo blagajniško poročilo, poročilo nadzornega odbora itd.

V živahni razpravi so sodelovali: tov. Klenovšek Jožica je na široko obravnavala kadrovske problematiko.

Komisija za kršitve delovnih dolžnosti je v preteklem letu imela malo dela, obravnavan je bil samo en primer. To je razveseljivo, z druge strani pa zahteva delo s kadri vedno več časa, potrpežljivosti in veliko vztrajnosti in polno mero dobre volje in razumevanja.

Eden izmed največjih problemov je še vedno redni izostanek z dela, zaradi bolniške, porodniške, rednih dopustov itd. Te težave so še posebej v majhnih trgovinah, saj nam je vsem znano, če je samo eden v prodajalni, pa če ta zbolji, je treba napraviti inventuro, treba je dobiti drugega itd. Ta problem se še poveča,

ker imamo zaposlenih največ žena (predvsem mlajših), ki si šele ustvarjajo družine, to se pravi, da imajo majhne otroke. Vzgojno varstvene ustanove za varstvo otrok v popoldanskem in večernem času ne sprejemajo, saj vemo, da se delovni čas pri nas zaposlene žene v trgovini konča ob 21. uri. Tudi oddaljenost stanovanja do službenega mesta bistveno vpliva na zaposlitev.

Število delavcev v trgovinah in bifejih je minimalno, rezerv za izostanke nimamo. Storitnost dela je velika in največkrat nadomeščajo delavke ena drugo med seboj, kar pomeni, da delajo po ves dan. Lokalov ne smemo zapreti in se žal dostikrat zgodi, da naše trgovske delavke ne morejo v zaželenem času izkoristiti dopust. Tak način dela zanesljivo zdravju ne koristi. Dnevno se srečujemo z razporeditvijo posebno tistih, ki so pri delu premalo vestni, nezanesljivi, velikokrat

vu moramo jasno povedati, da vsi ti stroški gredo iz sredstev podjetja. Ob koncu je tov. Klenovškova pozvala vse navzoče, še posebej pa poslovodje, da z večjim razumevanjem, vztrajnostjo, dobro voljo, spoštovanjem do svojih sodelavcev pomagajo reševati številne pereče kadrovske probleme, saj je to predpogoj za uspešno delovanje prodajaln, TOZD in podjetja kot celote.

Ekonom je posebej poslal poročilo o problemih, ki jih dnevno srečava pri svojem delu in pozval celoten kolektiv, da naj v interesu vseh zaposlenih in družbe kot celote varčno in uspešno gospodarijo na vseh področjih, saj je le vestno in dobro gospodarjenje pogoj za boljše življenje vseh zaposlenih. Pri tem je posebej poudaril, da je treba z vsemi stroji, napravami in blagom ravnati kot skrbni gospodar.

K besedi se je priglasil tudi tov. direktor in je na kratko navzoče seznanil, kako je TOZD v preteklem letu poslovala in kakšne naloge nas čakajo v preteklem letu, in dejal:

Število prodajaln v preteklem letu nismo povečali. Nasprotno smo celo njeno število zmanjšali

materiala, še posebej kala trgovskega blaga itd.

Razumljivo, če bomo vsi od prvega do zadnjega varčni gospodarji, uspeh ne bo izostal.

V razpravi je sodeloval predsednik storitvenih dejavnosti Mestnega sindikalnega sveta Ljubljana tovariš Alojz Mežnar. Natančno je nakazal vlogo sindikatov v TOZD po ustavnih spremembah. Poudaril je važnost skrbi za človeka ter potrdil, da je delo v sindikatu visoko strokovno in, da ga je treba kot takega visoko ceniti, saj nam praksa dokazuje, da tam kjer je aktiven sindikat, je tudi uspešno gospodarjenje. To je tudi želja vseh nas.

V razpravi je bila izražena želja, da naj bi trgovine bile odprte v sobotah le do 13. ure. To so utemeljevali, ker imajo ostali delavci sobote prosti dan in se mirno lahko dopoldne oskrbijo s potrebnimi živili.

Nadalje je nekdo vprašal: »Koliko časa bomo v samoupravni družbi trgovski delavci še v najejnem odnosu?«

To vprašanje se nanaša na nevdružno zapostavljanje trgovine, ko imamo še vedno številne trgovske lokale v družbenem namenu.

Več diskutantov je izrazilo željo po večjih sredstvih za stanovanja. Obravnavan je bil problem zamrznjenih osebnih dohodkov, marž, izgub pri prodaji osnovnih živilskih artiklov (sladkor, mleko, tobačni izdelki itd.)

Ob koncu je kolektiv izrazil željo, da si tako uspešnih sestankov še želi.

Člani sindikata TOZD Grmada med razpravo

odsojni z dela (nekaj dni bolniške). Praksa nam je pokazala, da je v tisti trgovini, bifeju, mesnici, kjer je sloga, medsebojne razumevanje, disciplina, poštenost in dobro vodstvo, promet velik, medtem ko v tistih lokalih, kjer tega ni, je nezadovoljstvo, nizek promet, majhni osebni dohodki in končno nastajajo primanjkljaji. Težko je v takem kolektivu zaposliti dober kader. Omenjeno je bilo, da bi bilo nujno potrebno saj dvakrat na leto imeti kratke — nekajurne seminarje. Istočasno nastopajo težave s časom (trgovine so zelo raztresene), delo v turnusih itd. Več skrbi bo treba posvetiti vzgoji — več delavcev bi moralo iti v poslovodsko šolo.

Na prvi pogled izgleda, da v trgovinah ni nesreč pri delu. Toda statistika in praksa nam kaže, da nasprotno, saj je samo v zadnjih dveh letih bilo prizadetih več kot 7% zaposlenih. Tem nesrečam so največkrat vzrok površnost in malomarnost pri delu. Kolekti-

od 50 na 48. To zmanjšanje gre na račun adaptacije (združitve v Savskem naselju) in ukinitve bifeja na Celovški 150 — garažna hiša, zaradi odpovedi.

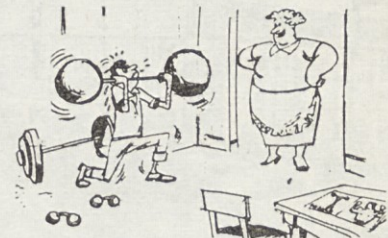
Investicije, investicijsko vzdrževanje objektov in opreme

V lanskem letu na novo nismo pričeli z nobeno novogradnjo, temveč smo že začeli rekonstrukciji v Savskem naselju in Tugomerjevi končali.

Obnova teh objektov je bila sorazmerno zapletena in dolgotrajna. Savsko naselje smo finacirali v glavnem iz skupnih sredstev, medtem ko smo Tugomerjevo iz lastnih. Poleg obnove teh centrov smo obnovili še več poslovalnic.

Potem je direktor Rener navedno seznanil člane sindikata s prometom posameznih prodajaln in med seboj primerjal njihovo uspešnost.

Naša temeljna naloga je, je rekel, da iščemo tak način dela, da bodo stroški čim manjši: od popravil, porabe vode, pisarniškega

Zelo dobro. Zmogel boš tudi vedro s premogom.

Ali mi sedaj končno le verjameš, da praga tega stanovanje še nikoli ni prestopila ženska?

Uspešno delo je ocenil

V veliki dvorani restavracije Tovarne glinice in aluminija v Kidričevem, ki je bila nadvse svečano pripravljena, so se v soboto 27. januarja 1973 zbrali člani sindikata osnovne organizacije Panonija Ptuj. Dvorana, v kateri je prostora za približno 600 ljudi

je bila skoraj polna, saj se je zbora udeležilo prek 420 članov sindikata.

Zraven članov sindikata Panonije so bili prisotni še predsednik republiškega odbora sindikata delavcev storitvenih dejavnosti tov. Jože Vidic, predsednik

občinskega sindikalnega sveta in predsednik občinskega odbora sindikata storitvenih dejavnosti občine Ptuj, tov. Danilo Masten, komandant garnizona JLA Ptuj tov. polkovnik Albin Štok in tajnica organizacije sindikata OE Mercator tov. Suzana Modrijan.

Sindikalna organizacija Panonija je bila v preteklih dveh letih, prav tako kot že nekaj let nazaj, ena izmed najaktivnejših organizacij v ptujski občini. Kljub težavam, ki nastopajo — razdrobljen teren, različen delovni čas, so bili doseženi lepi uspehi na vseh področjih delovanja.

Zaradi velikega števila članstva je delo organizacije razdeljeno tako, da občni zbor izvoli 35-člansko konferenco, ki med občinama zboroma razpravlja o najvažnejših nalogah sindikata in delovne organizacije, ter 7-člansko predsedstvo, ki operativno vodi delo in izvršuje sklepe občnega zbora in konference. Nadalje je izvoljenih več komisij, med njimi tri stalne, ki vsaka na svojem področju organizirajo razne aktivnosti.

IZ PREDSEDNIKOVEGA POROČILA

Predsednik organizacije tov. Jože Vaupotič je v svojem poročilu obravnaval vse delovanje organizacije v preteklih dveh letih, prav tako pa nakazal smer delovanja v prihodnjem obdobju. Kritično je obravnaval sedanje stanje na področju osebnih dohodkov, kjer je poudaril, da tisti, ki smo vseskozi pošteno delali, delili osebne dohodke v mejah sporazuma ali še nekoliko nižje, moramo nositi večje breme stabilizacije, kot tisti, ki niso tako poslovali. Tako stanje ne bi smelo dolgo trajati, saj so s tem kršene osnovne pravice delavcev — odločanje o delitvi sadov svojega dela.

Podpiramo stabilizacijo in želimo, da bi prizadevanja v tej smeri bila uspešna, vendar zahtevamo, da se bremena enakomerneje razdelijo, ne pa da je prizadet samo del zaposlenih oziroma samo nekatere panoge.

V nadaljevanju je poudaril, da bi morale biti presežene fraze »odvzeti trgovini monopol«. Videti bi morali, kdo ima monopol in kateri trgovci so monopolisti. Razdrobljena trgovina in skladiščni engro gotovo nista monopolista, vendar očitki ne delajo izjem.

V nadaljevanju je govoril o delovnih pogojih zaposlenih, ki se iz leta v leto bistveno izboljšujejo. Največji skok pa je bil napravljen v letu 1972, ko je bila predana svojemu namenu blagovnica, velik del kolektiva pa bo dobil mnogo boljše pogoje dela z izgradnjo skladišč, ki so v teku. Pričakujemo, da bodo zaposleni pod takimi pogoji ustvarili več, da bo rentabilnost, ekspeditivnost in produktivnost zaposlenih mnogo večja kot do sedaj.

V takšnih pogojih dela je mnogo lažje tudi politično delo članov kolektiva, delo samoupravnih organov in vseh organizacij, ki v podjetju obstajajo.

Na področju rekreacije je bilo storjeno veliko. Preko 800 članov kolektiva se je udeležilo izletov v domovini in inozemstvu, 60

družin je letovalo v avtoprikolicah v Poreču, med njimi mnogo takih, ki so bili prvič na organiziranem letovanju, oziroma prvič na letovanju. Pri tem je navedel da bi to dejavnost morali še krepiti, predvsem pa več napraviti za letovanje članov kolektiva. V naslednjih letih bi morali pričeti z združevanjem sredstev v okviru Mercatorja, ter tako zagotoviti večjemu številu delavcev cenen dopust.

Združevanje sredstev za počitniška letovanja bi omogočilo skupno letovanje delavcev vseh TOZD Mercatorja, kjer bi se med sabo spoznavali in ne nazadnje tudi izmenjavali izkušnje, ki jih eni ali drugi imamo pri svojem delu.

Dopisujte v "Mercator"

Sindikalna organizacija je med drugim organizirala tudi skupen sestanek sindikalnih vodstev na Borlu pri Ptuj, kjer so nastali prvi zametki bodoče skupne organizacije sindikata Veletrgovine Mercator.

Nedvomno velik delež ima sindikalna organizacija pri pripravah za referendum o združitvi skupnosti zavarovanih delavcev in kmetov. Referendum je v Panoniji lepo uspel, kar je še posebej zanimivo za področje ptujske občine, kjer še skoraj polovica prebivalstva živi od kmetijske dejavnosti, kar pomeni, da velik odstotek ljudi nima osnovnih pravic iz zdravstvenega varstva.

Ostale akcije, ki jih je organizirala osnovna organizacija sindikata so bile prav tako pomembne, med njimi pa navajamo le nekatere in to:

- razprava o predlogu samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov;

- izvedba akcije — skupaj z organizacijami sindikata TP Izbira in Merkur Ptuj za ukinitve nedeljskega delovnega časa trgovine;

- zbiranje pomoči prizadetim po poplavih v ptujski občini;

- obdaritev otrok ob novem letu;

- obdaritev žena ob dnevu žena;

- sodelovanje na občinskih sindikalnih športnih igrah v vseh razpisanih športnih disciplinah;

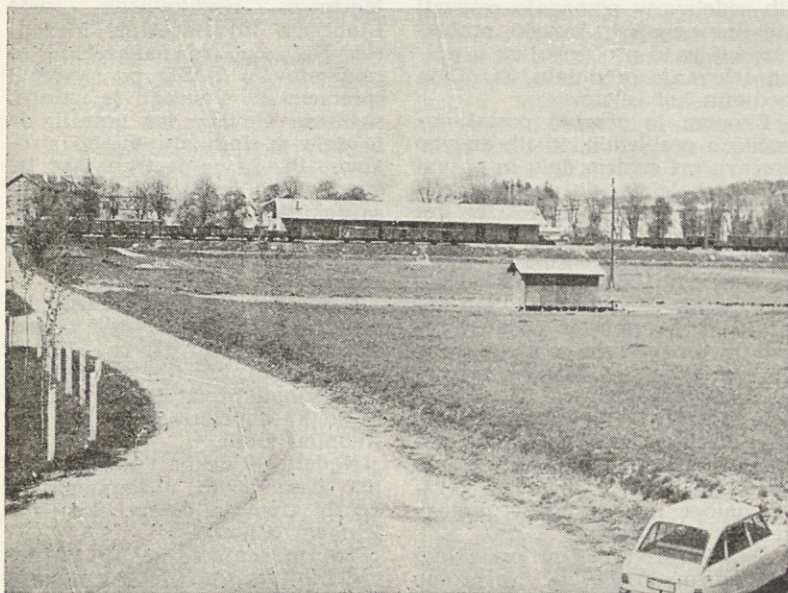
- obdaritev delavcev ob njihovi 50-letnici;

- srečanje upokojencev ob Novem letu;

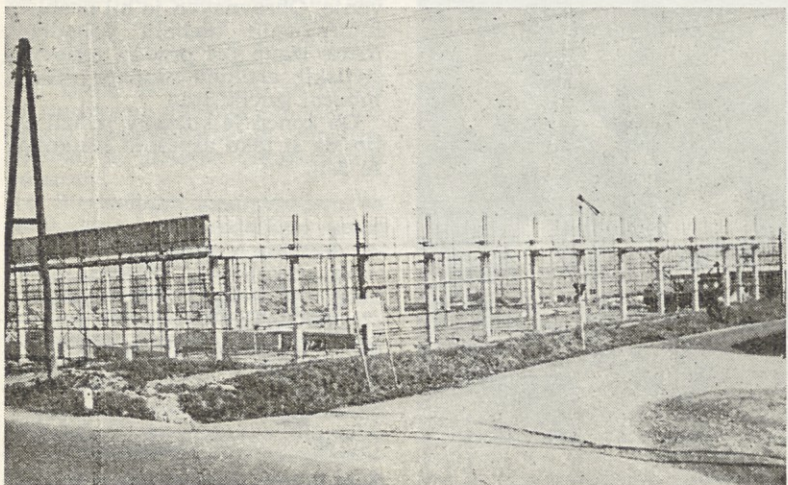
Vse to so naloge, ki so nedvomno zahtevale veliko truda predvsem članov predsedstva, konference in komisij. Vse akcije so bile zadovoljivo in uspešno izvedene.

IZ RAZPRAVE

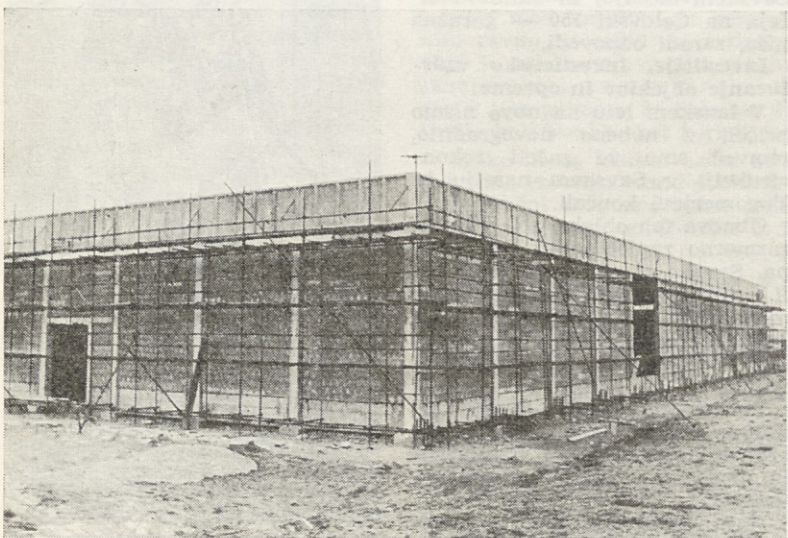
O gospodarjenju poslovne enote Panonija in o njenem razvoju je obširno govoril direktor TOZD tov. Branko Gorjup. O delovnih uspehih in nalogah v bodoče bomo spregovorili v eni izmed naslednjih številčk časopisa, zato v tem ne navajamo teh podatkov. V svoji razpravi, se je zahvalil vsem članom sindikata, predvsem

V lanskem letu je bila na tem travniku postavljena prva baraka za vodstvo gradbišča pri gradnji skladišč. V ozadju tovarna železniška postaja Ptuj

Lepo vreme je bilo naklonjeno gradbincem pri izvajanju montažnih del na skladišču Panonije Ptuj

Skladišča hitro napredujejo in morda še dva ali tri mesece pa se bo približno 100 zaposlenih preselilo v nove prostore

kakovosten občni zbor

pa vodstvu organizacije in predsedniku za tako kvalitetno delo, razumevanje in pomoč vodstvu enote kot samoupravnim organom pri reševanju problemov gospodarjenja.

V razpravi so sodelovali člani sindikata, ki opravljajo samoupravne funkcije in sekretar osnovne organizacije ZK.

Predsednik delavskega sveta je poudaril, da je pri sindikalnem vodstvu imel delavski svet vedno podporo pri uresničevanju ciljev, ki si jih je podjetje začrtalo. Sodelovanje samoupravnih organov z vodstvi družbenopolitičnih organizacij je rodilo takšne rezultate, ki jih na zboru ugotavljamo.

Anton Ketiš je govoril kot član centralnega delavskega sveta Veletrgovine Mercator ter poudaril, da čutijo člani centralnega delavskega sveta dolžnost, da članom sindikata poročajo o svojem delu v tem najvišjem organu upravljanja Mercatorja, predvsem pa o svojem delu. Centralni delavski svet je imel do sedaj vedno razumevanje do problemov, ki smo jih navajali, predvsem pa pri izvajanju pogodbenih obveznosti po pripojitveni pogodbi. Kljub težki gospodarski situaciji, izvajanju investicijskih vlaganj, naše investicije nemoteno tečejo. To ni samo znak razumevanja, temveč tudi lastnega odpovedovanja, da gradnja lahko tako nemoteno teče.

Ivo Nahberger je kot predsednik upravnega odbora spregovoril v imenu vseh kolektivnih izvršilnih organov, ki so svoje delo dobro opravljali. Dejal je, da bi mo-

rali delo nekoliko še porazdeliti, saj naloge med nekaterimi organi niso dovolj razdeljene. Člani sindikata, predvsem pa konferenca in predsedstvo, lahko k temu največ prispevajo.

O delovanju organizacije Zveze komunistov in njenih prizadevanjih je v razpravi spregovoril njen sekretar Franc Sedič. Omenil je, da bi prav tako kot sindikalna organizacija morali tudi komunisti imeti povezavo med vsemi TOZD in razpravljati o skupni politični akciji v vseh TOZD Mercatorja.

Prisotni gosti so v razpravi čestitali k dosedanjemu delu, pohvalili prizadevanja kolektiva in sindikalne organizacije pri izvajanju gospodarskih in političnih nalog.

PROGRAM DELA

Program dela, ki ga je občni zbor sprejel, v glavnem obsega naslednje naloge:

— še naprej uresničevati temeljne cilje družbenopolitične dejavnosti sindikata in se boriti za vodilno vlogo sindikalne organizacije, kjer se delavci borijo za svoj vedno močnejši samoupravni položaj, neposredno, svobodno in organizirano izražanje interesov vsakega člana;

— prizadevanja za čim pravičnejšo delitev po vložnem delu in rezultatih dela;

— organizirati oblike idejno-političnega usposabljanja delovnih ljudi za uresničevanje neodtujljivih samoupravnih pravic in objektivnega poročanja — informi-

ranja o razmerah v podjetju za zaščito samoupravnih in drugih pravic članov sindikata in vseh delovnih ljudi;

— zavzemanje za stabilizacijsko politiko in podporo vsem tistim sklepom samoupravnih organov, ki bodo v resnici zagotavljali večjo stabilnost in socialno varnost vseh zaposlenih;

— zavzemanje za rast osebnih dohodkov v skladu z delovnimi uspehi in na osnovi meril samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov;

— vztrajati na zagotavljanju realnih možnosti za pridobitev stanovanj, zlasti za delavce z nizkimi osebnimi dohodki;

— organizirati krvodajalske akcije;

— organizirati še vnaprej vse tiste akcije, ki so bile tudi doslej uspešne in primerne (obdaritev žena ob njihovem prazniku, obdaritev delavcev, ki so že 10 ali 20 let neprekinjeno v podjetju, obdaritev delavcev ob 50-letnici življenja, obdaritev upokojenecv, obdaritve otrok ob Novem letu itd.).

Nedvomno so to naloge, ki jih bo treba z vso zavzetostjo reševati v korist in zadovoljstvo delovnih ljudi.

Občni zbor je izvolil 35-člansko konferenco, ki se je že sestala in izvolila iz svoje sredine ožje vodstvo — predsedstvo.

Za novega predsednika osnovne organizacije sindikata je bila izvoljena tov. Marija Čeh visokokvalificirana trgovska delavka. Prepričani smo, da bo delo organizacije uspešno vodila, saj je že

znana družbenopolitična delavka Panonije. Problematiko podjetja pa zelo dobro pozna, saj je že od vsega začetka članica delovne skupnosti Panonije. Glede na velikost organizacije je bil izvoljen še podpredsednik Ivan Obrban vodja skladišča v Moškanjcih, za tajnika pa Vili Horvat prodajalec v skladišču prehrane. Pomembnejše naloge pri delu sindikata so prevzeli še: Franc Kodrič, poslovodja prodajalne v Cirkulanah, kot predsednik komisije za gospodarska vprašanja, Janez Zupančič, kalkulant, kot predsednik komisije za socialna vprašanja in Miloš Danilovič, poslovodja prodajalne Plastika Ptuj kot predsednik komisije za šport in rekreacijo, blagajniške posle bo v naslednjih dveh letih opravljal tov. Marjan Berc prodajalec iz Blagovnice. Vsi navedeni sestavljajo predsedstvo organizacije, ki je izvršilni organ konference.

Kot delegat skupnega sindikalnega odbora Veletrgovine Mercator je bil izvoljen tov. Jože Vau-potič, dosedanji predsednik osnovne organizacije sindikata, ki je že dosedaj precej delal na področju večjega sodelovanja med sindikalnimi organizacijami v Mercatorju.

Po končanem občnem zboru so imeli glavno besedo člani zabavnega ansambla Toneta Kmetca s pevca iz Ptuja. Zabavali so nas do zgodnjih jutrajnih ur. Malo je tako sproščenih zabav, kot je bila naša po občnem zboru. To so nam potrdili naši gosti, prav tako pa člani kolektiva, ki so bili v tem letu prvič na zboru. zf

Precej velik parkirni prostor pri blagovnici Panonija v Ptujju je skoraj vedno poln avtomobilov, nekatere dneve pa je celo premajhen. Rezultati šestmesečnega poslovanja kažejo, da je bila investicija nujno potrebna in sredstva dobro naložena

Občni zbor OOS TOZD Emona

Varčevanje naj zrcali dobro gospodarjenje s čim večjim znižanjem nepotrebnih stroškov.

Dne 12. februarja 1973 je imel kolektiv TOZD Emona občni zbor OOS. Od 191 zaposlenih se je zbora udeležila dobra polovica članov kolektiva.

Po uvodnih formalnostih, imenovanju delovnega predsedstva in raznih komisij, je poročal o delu IO OOS v svoji dveletni mandatni dobi njen predsednik tovariš Alojz Vrečar, poslovodja bifeja na Gerbičevi ulici.

BREZ DOTACIJ

Med pomembnejše akcije sodi praznovanje dneva žena in kolektivni izlet v Idrijo, kjer so si ogledali našo blagovnico in bolnišnico Franja. Obe akciji in še nekaj manjših so financirali iz prejete članarine, ki so bila edina sredstva sindikalne organizacije.

O finančnem poslovanju je poročal tovariš Franc Matko, ki je prebral tudi predlog predračuna za leto 1973.

Po teh poročilih so člani OOS razrešili dotedanji IO.

EKSKURZIJA V BEOGRAD

Sledila je razprava. Govorili so o možnosti kolektivne ekscurzije v Beograd, ki so jo predvideli v finančnem predračunu za leto 1973. Med prisotnimi je nastalo za to veliko zanimanje, vendar je bilo hkrati sproženo vprašanje glede denarja, saj vemo, da je treba povsod varčevati. Predlagani sta bili dve varianti: prva, da bi vsakdo sam prispeval določen delež, druga pa, da bi dobili dodeljena sredstva iz sklada za izobraževanje. Končnega sklepa o tem še niso sprejeli, ker je treba proučiti vse možnosti.

Zbor se je tudi odločil, da bodo bolj poskrbeli za rekreacijo svojih članov. Tako so se odločili za ustanovitev kegljaškega kluba.

VOLITVE

Kandidatna lista, ki jo je sestavila kandidacijska komisija, je bila osvojena in izvoljeni so bili vsi predlagani kandidati. Volitve so bile javne, z dviganjem rok.

V IO OOS so bili izvoljeni naslednje tovarišice in tovariši:

ARMANDO OLIVO — poslovodja, za predsednika

NUŠA KLADNIK — likvidator faktur

DRAGO POK — prodajalec

ALOJZ VREČAR — poslovodja

DANICA LEBAR — prodajalka

ZDENKA OREL — natakarica

JOŽICA MEŽAN — prodajalka

Pripomniti moram, da so ti člani dokaj mladi in bo tako nov odbor pomlajen.

V nadzorni odbor so bili imenovani:

FRANC MATKO — poslovodja bifeja

VIKTOR BRVAR — poslovodja

FRANCKA OPLOTNIK — namestnica poslovodje

Tudi v skupni sindikalni odbor so izvolili svoja člana in sicer tovariša Franca Matka in kot delegata tovariša Armanda Oliva. Tovariš Matko je navzočim obrazložil namen in naloge

skupnega sindikalnega odbora, ki naj bi koordiniral delo vseh OOS naših TOZD.

VARČEVANJE V SMISLU DOBREGA GOSPODARJENJA

Govorili so tudi o varčevanju, ki pa naj se odraža v smislu dobrega gospodarjenja, ne pa tako, da se vse odteguje od človeka. Predvsem naj bi si prizadevali znižati stroške po trgovinah.

Pod točko razno je tovariš direktor Franc Strojnar poročal o rezultatih poslovanja. Odgovarjal je tudi na vprašanja glede delitve osebnih dohodkov, ki bodo do prve polovice letošnjega leta zamrzni. Predlagal je, naj si vsak, kolikor še ni, prebere članek tovarišice Pirnatove v zadnji številki glasila Mercator, kjer je vse jasno obrazloženo.

Zboru je delovni predsednik tovariš Jurij Vuk, poslovodja, posredoval tudi referat, ki ga je imel direktor razvojno-planskega sektorja, tovariš Stane Vrhovec, na sestanku aktiva ZK vodilnih delavcev in sekretarjev osnovnih organizacij ZK v Polhovem gradu. O tem poročamo posebej.

N. L.

S sestanka s šoferji in spremljevalci

V menzi centralnega skladišča je bil dne 17. 2. 1973 sestanek s šoferji in spremljevalci. S tem je bil realiziran sklep, ki je bil postavljen na občnem zboru OOS, ko je eden izmed šoferjev, tovariš Sašo Žura, v razpravi opozoril na probleme nerazumevanja med šoferji in njihovimi predpostavljenimi in na občutek zapostavljenosti in preobremenjenosti.

Sestanek se je udeležilo 52 šoferjev in spremljevalcev, približno polovica, šef transportnega oddelka Oto Aljančič, predsednik IO OOS Karel Nevečny, direktor splošnega sektorja Marjan Poganičnik, upravnik skladišč Dušan Mole in šef živilskega skladišča Viktor Marolt.

Cilj sestanka je bil, da pokaže vzroke, zakaj nastajajo zastoji, zakaj so ljudje nezadovoljni in zakaj so brez delovnega elana.

Predstavniki šoferjev tovariš Vinko Miler je navedel probleme, ki jih tarejo in postavil zahteve za njihovo rešitev.

Najprej so se lotili vprašanja osnovnih plač, ki jih nekateri ne dosegajo zaradi slabih relacij. Tovariš Aljančič je navedel številke, ki so kazale ravno nasprotno, zato so sklenili, da bo vsak mesec izobešen seznam, iz katerega bo povsem razvidno, kakšne relacije je imel posameznik, koliko je imel delovnih ur in koliko je prejel osebnih dohodkov in dnevnice. Transportni oddelek bo naredil tudi specifikacijo za osebne dohodke za šest

mesecev nazaj, za vse tiste tovariše, ki po njihovih izjavah niso dosegli osnovne plače.

Druga zahteva je bila, da se uvedeta na kamion dva spremljevalca, kar je pri dvetonskih vozilih nemogoče, medtem ko jih na pettoncih zaradi pomanjkanja delavcev ne moremo uvesti. To vprašanje bo rešeno, ko se bo izvedla celotna reorganizacija centralnega skladišča.

Nadalje so šoferji predlagali, da se tudi za njih uvede sedemurni delovni čas in da se spremeni sistem nagrajevanja.

V primeru, da bi ta predlog osvojili, bi se s 182-urnim delovnim časom povrnili na sistem nagrajevanja, ki je bil pred šestimi leti. Dobili bi svoje osnove in zopet bi prišlo do sporov, ker bi enake osebne dohodke prejeli tisti pridni in tisti, ki niso za delo preveč zainteresirani. Po drugi strani pa se njihovo delo večkrat ne opravi v osmih urah in tudi tu nastaja problem.

Iz povedanega je razvidno, da se sistem nagrajevanja ne bo iz-

(Nadaljevanje na 9. strani)

Ustanovljen je svet ZK Veletrgovine Mercator

Sredi februarja so komunisti Veletrgovine Mercator ustanovili svet ZK.

Potrebo po skupnem organu ZK, ki bi povezoval interese vseh komunistov v podjetju, so posamezne osnovne organizacije čutile že dalj časa. Z ustanovitvijo TOZD pa so nasploh postala osnovne organizacije za naše politično delovanje pretesne. Tako rekoč prek noči, smo začutili potrebo po usklajevanju naše dejavnosti, po usklajevanju naših pogledov in interesov ter potrebo po poenotenju politike ZK do vseh tistih vprašanj, ki bodo poslej še posebno zadevala skupne interese 4700-članskega kolektiva.

Na ustanovnem sestanku je svet po predhodni razpravi z osnovnimi organizacijami izvolil ožje operativno vodstvo, tričlanski sekretariat. Za sekretarko je izvolil Ivanka Vrhovec iz osnovne organizacije PU, za namestnika sekretarja Franca Škofa iz OO TMI in za člana Staneta Marinška iz OO Gradišče.

Pripravil je tudi predlog pravil in jih dal v razpravo osnovnim organizacijam in aktivom ZK v TOZD.

Največji del več ur trajajočega prvega sestanka so člani sveta posvetili metodam, obliki in vsebini delovanja sveta ZK Mercator.

Pri tem so naglasili, da je težišče delovanja članov ZK v osnovni organizaciji, med kolektivom, da pa je naloga sveta, da usklajuje, idejno usmerja in spodbuja aktivnost ZK pri reševanju problemov združenega podjetja.

Kaj to pomeni? Člani sveta so poudarili, da se mora svet uveljaviti s tankočutnim poslušom za skupne probleme Mercatorja, z objektivnostjo pri konkretnem političnem vplivanju in dajanju pobud za reševanje posameznih problemov. Zaradi takih odlik mora postati svet politična avtoriteta in tista progresivna sila v kolektivu, ki se ji bodo vsi delavci pridružili v prizadevanjih za nadaljnje dobro poslovno sožitje med posameznimi deli Mercatorja in za pristne samou-

pravne odnose v sleherni TOZD in celotni delovni skupnosti Mercatorja.

To pa pomeni, da se mora svet odpreti kolektivu in delovati odprto. V ozkem krogu, so dejali člani sveta, si nimamo kaj pripovedovati. Potem, ko smo razmotrili problem, ko smo našli zanj tudi dobro rešitev, ko sodimo, da je zrel za širšo obravnavo, ga moramo primerno dokumentiranega in argumentiranega dati dalje v razpravo osnovnim organizacijam in aktivom ZK v TOZD. Te pa morajo dalje za svojo politiko pridobiti kolektive, v katerih delujejo. In po enaki poti se morajo stekati stališča na svet. Dolžnost sveta pa je, da jih pametno uskladi, potem sprejme in obveže za njihovo izvajanje vse članke ZK Mercator.

Tako mora biti bistvo delovanja sveta, tako morajo biti poti povezovanja med člani ZK, osnovnimi organizacijami in svetom.

Nadalje so člani sveta na sestanku govorili o organiziranosti ZK v Veletrgovini Mercator. Pri tem so poudarili tri naloge:

— v sleherni TOZD je potrebno ustanoviti OO ZK;

— znotraj osnovnih organizacij je potrebno zboljšo disciplino in idejnim razčiščevanjem učvrstiti ZK;

— v osnovnih organizacijah se je potrebno zavzeti za večje vključevanje mladih v članstvo ZK.

Člani sveta so sprejeli nekatere kratkoročne naloge in zadolžili sekretariat, da na osnovi akcijskih programov OO ZK in razprave na seji sveta zasnuje dolgoročnejši program svojega dela in ga predloži na svoji tretji seji. Za naslednjo sejo, pa so si določili naslednji dnevni red: razprava in oblikovanje stališč do II. dela samoupravnega sporazuma Veletrgovine Mercator; sprejem pravil sveta ZK in oblikovanje kriterijev za sprejem novih članov ZK ter druga kadrovska in organizacijska vprašanja osnovnih organizacij ZK.

I. V.

Posvetovanje o delavskih ustavnih dopolnilih

V Beogradu je bilo 6. in 7. februarja 1973 posvetovanje o idejno-političnih vprašanih izvajanja ustavnih dopolnil XXI—XXIII, ki jih imenujemo tudi delavski amandmaji. Posvetovanje je sklicala komisija predsedstva ZKJ za ekonomsko in socialno politiko in razvoj družbeno ekonomskega sistema, skupno s komisijo Zveze sindikatov Jugoslavije za samoupravljanje in za družbeno-ekonomske odnose. Posvetovanja se je udeležilo približno 430 delovnih organizacij, družbeno-političnih in družbenih organizacij in strokovnjakov za to področje. V razpravi je sodelovalo 63 zastopnikov, oziroma delegatov, za posvetovanje je bilo pripravljenih tudi 58 sporočil, ki so obravnavala predvsem dosedanje prakso pri uveljavljanju ustavnih dopolnil, na posameznih področjih dejavnosti. S poročilom je sodelovalo na tem posvetovanju tudi naše podjetje in sicer s temo »Izvajanje ustavnih amandmajev v večji trgovski organizaciji s heterogeno strukturo poslovanja (proizvodnja, veletrgovina, trgovina na drobno)«. Kot predstavnik našega podjetja sta se tega posvetovanja udeležila Branko Gorjup in Marjan Pogačnik. Pripravljeno posebno poročilo o uveljavljanju ustavnih dopolnil o našem podjetju, je bilo predano vodstvu posvetovanja ter bo objavljeno skupno s celotnim materialom posvetovanja.

Glavni namen posvetovanja je bil predvsem v tem, kako tudi v praksi uveljaviti dosledno ustavna dopolnila, da se zagotovi delavskemu razredu vodilna vloga v družbi in njegovi reprodukciji. Pokazalo se je, da so poglavite dileme v praksi v tem, kako v posameznih podjetjih organizirati TOZD, ki naj zagotovijo članom teh organizacij, da bodo samostojno razpolagali z dohodkom, ki ga ustvarjajo in kako naj se uskladijo interesi posameznih TOZD z interesi podjetja kot celote. Razprava delegatov pa je tudi pokazala, kako se dopolnila

uresničujejo v podjetju in kakšne težave in dileme se porajajo ob tem pomembnem družbenem dogajanju.

ZAČEL JE STANE DOLANC

Posvetovanje je začel sekretar izvršnega biroja predsedstva ZKJ **Stane Dolanc**. Med drugim je dejal, da so že v pripravi posvetovanja sprejeli mnoge pobude iz delovnih organizacij in da so že doseženi tudi pomembni teoretični uspehi v izvajanju delavskih ustavnih dopolnil. Posvetovanje pa bi moralo odgovoriti tudi na vprašanje, kaj, kako in zakaj se marsikaj dogaja pri izvajanju ustavnih dopolnil. Hkrati pa bi morali na tem posvetovanju najti skupno osnovo za boj in za končno zmago uveljavitve teh dopolnil in pripravo prehoda v drugo fazo ustavne reforme. Predvsem pa je treba poudariti, kaj nam je pokazala naša dosedanja praksa pri reševanju teh vprašanj in katera so še odprta ideološka in politična vprašanja uporabe delavskih amandmajev. Razprava na podlagi dialoga o odprtih idejno-političnih vprašanih in dilemah pa naj pokaže smernice in ukrepe za učinkovitejšo praktično akcijo v uresničevanju temeljnih načel politike ZKJ. Bistvo politične in družbene akcije, ki jo je sprožila ZK je namreč v tem, da zagotovi dejansko uresničevanje ustavnih dopolnil, ker je le-to središčno vprašanje naše nadaljnje poti. Da bi dopolnila dobila ime »delavski amandmaji« je bistvo v tem, da se uresniči stališče, ki ga je ZK zastopala v vsej zgodovini svojega obstoja, da mora delavski razred v celoti in popolnoma prevzeti vodilno vlogo v družbi in njeni reprodukciji. Zato je vse to kar smo preživljali v zadnjih 2 letih v bistvu boj za tisto, za kar v teh ustavnih dopolnilih gre. Nacionalizem, tehnokratizem, birokratizem in vsi mogoči drugi izumi so bili v bistvu naperjeni proti položaju delavskega razreda, kakršnega je hotela in hoče

ustvariti ZK in prav tako so bili naperjeni proti takšni vlogi delavskega razreda kot je določena v ustavnih dopolnilih.

MILJUTIN BALTIĆ:

Amandmaji, je dejal predsednik komisije predsedstva ZKJ za ekonomsko in socialno politiko ter razvoj družbeno-ekonomskega sistema **Miljutin Baltić**, z novim organiziranjem združenega dela težijo k optimalizaciji združenega dela v celoti, še posebej pa tistih delov, ki smo jih doslej imenovali upravno-prodajno in obratno režijo ter skupne službe, česar pa ni bilo čutiti v dosedanjih odnosih. Izvajanje ustavnih dopolnil kot tudi tistih, ki jih bomo sprejeli v drugi stopnji ustavnih sprememb, bi moralo odpreti možnosti za popolnejši razvoj in povezovanje združenega dela v proizvodnji in neproizvodnji. Ti odnosi pa morajo temeljiti na menjavi dela med uporabnikom posameznih družbenih potreb in organizacijami združenega dela. Ugotavlja pa se, da začetni procesi vzpostavljanja novih družbenih razmerij na tem področju potekajo zelo počasi in to predvsem zaradi tega, ker združeno delo ni konstituirano preko TOZD. Zaradi tega se pojavlja še reprodukcija starih odnosov tudi v teh, na novo ustvarjenih strukturah. Uresničevanje ustave pa mora pomeniti skladno povezovanje združenega dela. Da bo samoupravljanje postalo temeljni proizvodni odnos, bo treba že naslednji korak usmeriti v popolnejšo opredelitev dohodkovnih razmerij v TOZD. TOZD, ki se združujejo v podjetju so del skupnega združenega dela in ne morejo poslovati neodvisno od zahtev, da se doseže učinkovito funkcioniranje in potrebe razširjene reprodukcije.

Konstituiranje združenega dela na temelju ustavnih dopolnil terja takšno ureditev medsebojnih odnosov posameznih delov združenega dela, ki bodo zasnovani na potrebi, da je proizvajalec — kot nosilec dohodka — tudi nosilec razširjene reprodukcije ne samo v okviru svoje TOZD, ampak tudi v širšem smislu. Da bo samoupravljanje zares v praksi postalo temeljni proizvodni odnos, in da bi se lahko nemoteno naprej razvijalo, je treba usmeriti naslednji korak v popolnejšo opredelitev dohodkovnih razmerij v TOZD in dohodka temelječega na rezultatih tekočega in minulega dela. Le tako bodo postali medsebojni odnosi posameznih delov združenega dela in dela v celoti trajno optimalni. Na podlagi ustavnih dopolnil pa se oblikuje nova vloga direktorja in vodilnega osebja kot organizatorja in koordinatorja združenega dela, ki dela v okviru sklepov in pooblastil samoupravnih organov. Direktor ni voditelj skupne službe, ampak koordinator dela vseh delov delovne organizacije — združenega dela. To je vsestransko pomembno in odgovorno delo in če bi ga podcenjevali, bi to lahko imelo zelo škodljive posledice. Konstituiranje TOZD je izhodišče za skupno organiziranje proizvajalcev v združenem delu.

Skupno organiziranje omogoča z večjim povezovanjem in po-

družbljanjem celotnega dela popolnejši vpliv na skupne pogoje reprodukcije družbe, s tem pa tudi na pogoje njegovega gospodarjenja. Pri ustanavljanju skupnih organov združenega dela v podjetju in drugih integriranih celotah je bistveno vprašanje, kako zagotoviti, da bodo trajno prisotni interesi različnih delov oziroma, kako in na kakšni podlagi ustanavljati skupne organe samoupravljanja (ali po načelu vloženih sredstev, enake zastopanosti vseh TOZD, ali po številu zaposlenih). Da bi volili člane skupnih organov po višini vloženih sredstev je nesprejemljivo, ker gre za samoupravno organizacijo združenega dela, ne pa sredstev. Delegiranje po številu zaposlenih pa ne upošteva specifičnih interesov posameznih delov dela, ki nastajajo kot rezultat delitve dela in ki jih je mogoče urejati izključno z medsebojnim usklajevanjem in dogovarjanjem vseh TOZD. Verjetno bi bile najsprejemljivejše tiste rešitve, ki povezujejo obe načeli. Ker pa podjetje ni zgolj zbir TOZD, tudi skupni organi niso zgolj zbir predstavnikov TOZD. marveč sonosilci kvalitativnih novih funkcij in odgovornosti glede na skupno združeno delo. Zagotoviti pa je treba tak način delegiranih organov, ki bodo zagotovili stalen vpliv in obojestransko kroženje informacij, stališč in sklepov med TOZD in skupnimi organi.

Baltić je govoril tudi o povezavi trgovine z drugimi združenimi organizacijami, rekoč, da je posebna naloga izoblikovati tak instrumentarij in mehanizem, ki bi omogočil dejansko vključevanje trgovine v okviru skupnega združenega dela. To pa je mogoče doseči s samoupravnim dogovarjanjem, s ponovno opredelitvijo načina oblikovanja dohodka na tem področju, kakor tudi s spremembami v strukturi organov samoupravljanja. Trgovina se mora v tem uveljaviti kot integralni del združenega dela. V tem smislu bo treba določiti ustrezne organizacijske oblike, ki bodo zagotovile stabilno prisotnost delov združenega dela, ki s trgovino vstopajo v dolgoročne stike. Tako bo združeno delo lahko neposredno vplivalo na pogoje procesa menjave, ki poteka preko teh organizacij in bo lahko tudi usmerjalo skupno ustvarjeno akumulacijo.

V uresničevanju novih samoupravnih odnosov morajo tudi sindikati reafirmirati svojo dejavnost v TOZD. Predvsem je treba usposobiti sindikalno članstvo, da bo na temeljih enotno dogovorjene politike v sindikatu prispevalo k temu, da se bo sprejeta politika uresničevala. Zato pa se morajo sindikati tudi organizacijsko osposobiti, da bodo lahko s svojo dejavnostjo prispevali k uresničevanju čim ugodnejših delovnih razmer in k enakopravnosti v izmenjavi dela. ZK pa mora postati idejna in politična nosilka samoupravne prakse. Če pa hoče to doseči, mora prenesti svojo osnovno akcijsko usmerjenost in delovanje v vrste delavskega razreda, v njegovo usposabljanje in organiziranje na temeljih ustavnih dopolnil.

DR. VASILIJ GRIVČEV:

Na vprašanje, kakšen bi moral biti obseg TOZD je dr. Vasilij Grivčev opozoril, »da se lahko kot TOZD ustanavljajo vsi obrati (z ozirom na mnenja, da bi bilo

(Nadaljevanje na 10. strani)

S sestanka s šoferji in spremljevalci

(Nadaljevanje z 8. strani)

preminjal, še vedno bodo plačani po normativih — po kilometrih, neke korekture pa bo vseeno treba narediti. Predvsem gre tu za osebne dohodke šoferjev pettonceev in za tarife na relacijah od 30—50 km, ki imajo največjo tonazo in so premalo plačani.

Komisija iz vrst šoferjev bo stopila v stik s sotovariši in skupno z njimi pripravila nov predlog. Ta naj bo izdelan do junija, ko bo odmrznitev osebnih dohodkov.

Spremeniti je treba tudi tarifo za nočno vožnjo v poslovalnico na Miklošičevi in Tavčarjevi ulici, ki pa bo korigirana in povišana že sedaj.

Veliko se je govorilo o potnih nalogih, ki so edina listina, na podlagi katere se izračunava osebni dohodek šoferjev. Mnogi jih izpolnjujejo nepopolno, površno in nepravilno, vendar morajo to brezpogojno opravljati,

ker to zahtevajo predpisi. Potni nalog je tudi osnova za stimulacijo na tistih področjih, kjer sedaj še ni uvedena; tu gre za premije prihrankov goriva in maziva, gum in prihrankov pri vzdrževanju vozil.

Govorili so tudi o tehnični službi, ki še ni povsem zaživela in o popravih vozil. Odslej bodo vodili večjo evidenco o pokvarjenih vozilih, da se ne bo dogajalo, da je nekdo, ki je bil dodeljen na drugo vozilo, šele potem, ko je to že bilo naloženo, ugotovil, da z njim ni nekaj v redu.

Na sestanku smo ugotovili, da je disciplina osnovni pogoj, da se bo stanje v avtoparku izboljšalo. Reden prihod ob 6. uri zjutraj bo marsikateremu omogočil boljši zaslužek, ker bo kamion hitreje naložen in ker bo šofer prisoten pri nakladanju. Pogovorili so se tudi o predhodnem obveščanju o izostanku na delovnem mestu.

N. L.

Posvetovanje o delavskih ustavnih dopolnilih

(Nadaljevanje z 9. strani)

TOZD celotno podjetje ali sistem oziroma nekateri pomembni obrati ali celo delovne brigade), katerih proizvod se lahko finančno izrazi in uveljavlja na trgu». Glede statusa skupnih služb pa je dejal, da amandmajem ne ustrezajo samoupravno osamosvojenе direkcije ali pa službe, ki bi samostojno odločale brez soglasja in vednosti TOZD. V zvezi z vlogo skupnih služb se v praksi kaže dva pojavi: težnja, da bi se strokovne službe osamosvojile in spremenile v prevladujoče dejavnike v organizacijo združenega dela — kar pomeni za TOZD zadrževanje predamandmajske prakse in da so se nekatere strokovne službe brez stvarne podlage oblikovale kot TOZD — kar temelji na razumevanju, da je poslovanje na podlagi dohodka, možno tudi v vseh strokovnih službah. Vse to kaže, da je posameznikom ali skupinam iz skupnih služb marsikaj uspelo prevzeti nekatere samoupravne pravice delavcem. Verjetno pa se je hotel tudi pri tem napraviti vtis, da je družbena akcija, ki opozarja na to nevarnost pravzaprav naperjena proti strokovnim službam in strokovnjakom. Vedeti je treba, da sedanja družbena akcija postavlja problem povsem drugače. Zavzema se, da vsi, tudi strokovnjaki in nestrokovnjaki uresničujejo samoupravne pravice v okviru samoupravljanja.

DR. LEON GERŠKOVIČ:

O teh vprašanih je razpravljala tudi dr. Leon Gerškovič, ki je dejal: »Če se kombinat, ki je imel obrate po vsej republiki, ali v več republikah deli na TOZD, potem te niso TOZD — in to je treba odločno povedati, da to ni uresničevanje ustavnih dopolnil. Prav tako ni mogoče govoriti o TOZD v primeru, ko se načelnja vprašanje ali je treba v TOZD osnovati delovne organizacije, saj je to dokaz, da temeljna organizacija ni TOZD. Ustavna dopolnila jasno povedo, da je TOZD del delovne celote, del delovnega procesa in to takšen del, ki ga lahko samostojno izrazimo kot vrednost. V okviru TOZD ne moremo spraviti, kar ni TOZD. To kar imamo danes marsikje niso TOZD, čeprav so se v organizaciji spremenili nekateri ekonomski odnosi, ki so sicer decentralizirani, ker so pač dane enotam nekatere pravice in podočno. TOZD mora biti takšna organizacija, v kateri lahko vsak delavec samostojno odloča o delovnem procesu, o dohodku in upošteva svoj dohodek.

Tudi Roman Albreht je govoril o ekonomski opredelitvi skupnih služb in poudaril, da se v okviru strokovnih služb povezujejo različne sestavine: strokovno delo, pooblastila ter celo fizična koncentracija materialnih in denarnih sredstev v rokah ljudi, v okviru teh služb. Da bo stvar jasna, je treba jasno odgovoriti na vprašanje, katere funkcije in za koga bo kdo opravljal, da bo dobil za to delegirano pravico. To je treba potrditi s sporazumom, nato pa službe organizirati in postaviti ustrezna razmerja. Raz-

merja med temi službami in proizvajalnimi deli združenega dela, se morajo opirati na svobodno izmenjavo dela, ne pa na monopol skupnih služb v razmerju do proizvajalnih organizacij. Delo v skupnih službah pa je treba vrednotiti na enakih temeljih kot delo drugih delavcev.

Akcija organiziranih zavestnih samoupravnih socialističnih sil je v sedanjem obdobju zares postala akcija za uresničevanje ustavnih dopolnil, je posebej poudaril Albreht Roman. Zato niso imeli in nimajo prav tisti, ki govorijo, da ZK ni več akcijsko sposobna, da bi lahko uresničila svoj koncept. Dejstvo je namreč, da je ZK sedaj res resno postavila svoj koncept pred socialistične sile.

Razprava je pokazala, da je največ udeležencev razpravljalo o tem, kaj ni dobro in kaj bi morali spremeniti, kar je bolj pomembno, kot pa če bi govorili, kaj bi radi. S stališča ustavnih amandmajev moramo namreč vedeti, kaj je v obstoječih odnosih tisto, kar nas ovira, da bi ustavna dopolnila lahko uresničevali. To pa je metoda, ki zahteva, kako se mora ZK lotiti stvari. Ni stvar ZK, da na sejah išče vzorec in odgovore na vsa vprašanja, temveč, da jasno pokaže, kaj ni prav in kaj hočemo. Delavska dopolnila je treba obravnavati ne s stališča besed, ki so tam zapisane, temveč s stališča vsebine, s stališča pomena posameznih dopolnil.

XXI dopolnilo opredeljuje temelje razmerij delavec — sredstva. To je temeljna organizacija — bitka za proizvodno razmerje. Bistvo XXII dopolnila pa je v integraciji subjektov združenega dela, gospodarnega temelja te integracije in odnosov. To dopolnilo vsebuje v bistvu tri gospodarske sestavine: združevanje dela in sredstev subjektov, svobodno izmenjavo blaga in zagotavljanje gibljivosti vseh dejavnikov proizvodne sile dela. V XXIII dopolnilu pa gre za tako imenovano delavsko demokracijo, da jo bomo resnično organizirali tako, da se bodo subjekti odločanja sporazumevali o skupnih in družbenih odločitvah.

V sklepnih besedi, ob zaključku posvetovanja, je predsednik komisije predsedstva ZKJ za gospodarsko in socialno politiko ter razvoj družbeno-gospodarskega sistema Miljutin Baltić ocenil posvetovanje kot pripravljenost ZK in sindikata, da se dosledno in odločno izvajajo nadaljnje dograjevanje samoupravnih odnosov na podlagi ustavnih dopolnil. Ugotovil je, da na posvetovanju ni prišlo do razlik, ki bi izstopale iz te usmeritve ZK in sindikatov. V izvajanju ustavnih dopolnil pa je še vedno precej nerešenih in odprtih vprašanj, ki jih bo treba v bodoče razvozlati in rešiti. Posvetovanje pa je tudi pokazalo, da smo na pravi poti in da smo idejno enotni. Pri tem pa se je treba zavedati, da tudi v gospodarsko neuravnovešenem položaju, so prav amandmaji tisti, ki dajejo možnost, da se bo gospodarstvo izklopalo iz sedanjega položaja. Uresničevanje vsega tega in tistega kar bo še sledilo z drugo fazo ustavnih sprememb pa terja še bolj dosledno in popolnejšo aktivizacijo organizacij ZK in sindikata. M. P.

Spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov za dejavnost trgovine SR Slovenije

Izvršilni odbor podpisnic samoupravnega sporazuma za dejavnost trgovine SR Slovenije pri Poslovnem združenju v Ljubljani je obravnaval zaključke strokovnih skupin podpisnic sporazumov za usklajevanje samoupravnih sporazumov ter spremembe in dopolnitve družbenega dogovora. Na osnovi teh analiz in zaključkov je izvršilni odbor pripravil predlog za spremembe in dopolnitve posameznih členov samoupravnega sporazuma za dejavnost trgovine in ga poslal Republiškem odboru sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Slovenije in verifikacijski komisiji pri Republiškem sekretariatu za delo, da dasta ustrezno soglasje na predloženi predlog dopolnitev in sprememb.

Republiški odbor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Slovenije je večino predlogov sprejel in dal ustrezno soglasje.

Verifikacijska komisija je obravnavala predloženi predlog za spremembo samoupravnega sporazuma, ki so ga sklenile organizacije združenega dela s področja trgovinske dejavnosti Slovenije, na svoji seji dne 11. I. 1973 in odločila, da se obstoječi samoupravni sporazum za delitev dohodka in osebnih dohodkov za dejavnost trgovine Slovenije, ki so ga sklenile dne 22. 12. 1971, dopolni v naslednjem:

1. Spremeni se 8. člen prvotnega sporazuma. Ta je določal, da se razvrstitev delavcev po stopnjah strokovne izobrazbe in kvalifikacije izvrši za:

- a) — nekvalificirane delavce
- polkvalificirane delavce
- kvalificirane delavce
- visoko kvalificirane delavce

po stopnjah strokovne usposobljenosti, ki jo zahtevajo splošni akti podpisnic sporazuma;

b) za ostale delavce po stopnjah dejanske strokovne usposobljenosti.

Sprememba je nastala samo pod točko b) in se sedaj to določilo glasi: — za ostale delavce po stopnjah dejanske strokovne usposobljenosti, ki se ugotavlja na podlagi javnih listin izdanih na osnovi zakonov in drugih predpisov. Pri izračunu sredstev za kalkulativne osebne dohodke se posameznemu delavcu lahko prizna za eno stopnjo višja strokovna usposobljenost, če opravlja delo, za katero nima zahtevane strokovne usposobljenosti, ima pa najmanj 15 let delovne dobe na takem ali podobnih delovnih mestih in ne manj kot 33 let starosti.

2. V 9. členu so nastale spremembe pri zneskih kalkulativnih osebnih dohodkov za posamezne obračunske skupine in znašajo:

- nekvalificirani delavci 900 dinarjev (prej 800 din)
- polkvalificirani delavci 1.000 dinarjev (prej 900 din)

Postavljena je tudi nova stopnja strokovne izobrazbe in sicer »nepopolna srednja strokovna izobrazba« (dokončana dveletna administrativna in podobne šole) s kalkulativnim neto osebnim dohodkom na mesec 1.450 din. To kategorijo delavcev je prejšnji sporazum obravnaval pod katego-

rijo »nižja strokovna izobrazba« s kalkulativnim neto osebnim dohodkom na mesec 900 din.

3. V členu 10 je nastala sprememba pri korekturi K₂, ki pravi, da se lahko izjemoma povečajo osnovni zneski kalkulativnih osebnih dohodkov za mesečno do 350 din (prej 250 din) za delavce izpostavljenе visokim temperaturam, delavce izpostavljenim nizkim temperaturam in delavce zaposlene v prometu ali na vozilih, ki povzročajo vibracijo.

4. 13. člen se spremeni v toliko, da se podpisnice zavezujejo, da v obračunskem letu ne bodo izplačevale na pogojno kvalificiranega delavca več kot 1.350 din za osebno in skupno porabo (prej 1.300 din).

5. V 14. členu je nastala sprememba pri višini zneska, ki ga podpisnice sporazuma lahko koristijo za regresiranje prehrane. Ta znesek se je povečal od 50 na 60 din neto na mesec za zaposlenega delavca in učenca v gospodarstvu za čas praktičnega pouka.

6. Člen 15 se spremeni in določa, da podpisnice tega sporazuma soglašajo, da bodo izplačevale osebne prejemke na račun sklada skupne porabe (darila ob raznih jubilejih in slovesnostih, praznovanje dedka Mraza, 8. marca, izleti, ipd.) največ do zneska 350 din (prej 300 din) neto letno na zaposlenega.

7. Člen 20 se spremeni in določa, da znaša najnižji osebni dohodek za normalni delovni uspeh gospodarske organizacije in delavca v polnem delovnem času 1.000 din (prej 900 din) neto mesečno.

8. Doda se nov člen 37a, ki se glasi:

Kršitev samoupravnega sporazuma je vsako ravnanje podpisnic samoupravnega sporazuma, ki je v nasprotju z določbami samoupravnega sporazuma.

Za kršitev samoupravnega sporazuma so naslednje sankcije:

- opomin,
- javni opomin, ki se objavi v dnevnem tisku,
- izključitev iz samoupravnega sporazuma z neposredno uporabo II. dela Splošnega družbenega dogovora za eno ali dve leti in objava sklepa v tisku.

Ukrep se izreče organizaciji združenega dela, navede pa se tudi odgovorna oseba.

Sankcije izreka posebna komisija, ki jo iz predstavnikov podpisnic imenuje izvršilni odbor podpisnic sporazuma.

Spremembe in dopolnitve tega sporazuma veljajo od dneva verifikacije, uporabljajo pa se od 1. 7. 1972 dalje, razen sprememb pod točko 2, 5, 7, ki se uporabljajo od 1. 10. 1972 dalje.

Navedene spremembe samoupravnega sporazuma so ugodnejše od prej veljavnih določil. Teh novih določil pa v vseh primerih ne bomo mogli koristiti, ker je med usklajevalnim postopkom izšel dne 18. decembra 1972 zakon o začasnem omejitvi osebnih dohodkov, ki bo veljal do 30. VI. 1973. Z vsebino omenjenega za-

(Nadaljevanje na 12. strani)

Mira Oblakova

Miro Oblakovo na Poslovni upravi vsi dobro poznamo. Če drugače nimamo priložnosti pa prav gotovo pridemo v stik z njo vsakega desetega v mesecu, ko nam izroča kuverte s plačami.

Mnogi jo poznate le kot pridno in simpatično sodelavko, nekateri pa vemo o Miri še kaj več. Poznamo njeno življenjsko pot in njena življenjska načela.

Tovarišica Mira je Hercegovka. Rodila se je v Mostarju pred 44 leti. Po osnovni šoli je nadaljevala šolanje v gimnaziji, ki pa je žal ni dokončala, ker je vmes posegla vojna.

Kot dvanajstletna deklica je prvič občutila kaj je nasilje, kaj je vojna. Leta 1941 je izgubila očeta, brata in vse moške sorodnike. Ostala je sama z mamo in sestrami, ki so jih za šest mesecev izgnali v Srbijo, kamor so se odpravile s 50 kg prtljage in golimi življenji.

»Imela sem šele dvanajst let, tako rekoč, bila sem še otrok in te tragedije nisem občutila v tisti meri, kot sem jo v kasnejših letih. Zame je bila smrt svojcev sicer velika izguba, ne pa globlji pretres.«

Leta 1943 se je tovarišica Mira vključila v ilegalno delo, leto kasneje pa je postala članica SKOJ. Svojega vstopa v to najnaprednejšo mladinsko organizacijo se spominja takole:

»Sprejem je bil v stari muslimanski hiši. Bil je slovesen, sicer brez ceremoniala, vendar tako prisrčen, pristen in tovariški, da tega še danes ne morem pozabiti. Takrat so nas sprejeli 20 mladincev.«

Grenak je spomin na vojne dni, ko so vsako noč prihajali v hišo ustaši, jih zastraševali in ropali še tisto bore malo, kar niso odnesli že prej, ko je morala kot otrok srbskih staršev zapustiti za nekaj časa šolo. Čeprav je bila še otrok, je začutila strahovit odpor proti okupatorju in domačim izdajalcem. Doumela je na primer podlost napisa na živilskem trgu, ki je prepovedoval vstop vsem Srbom, Židom in psom do določene ure.

Še in še bi lahko tovarišica Mira pripovedovala o svojih mladih letih, ki so jim bila odvzeta vsa tista otroškost in brezskrbnost. Tudi lepi spomini jo vežejo na tiste dni, ko je kot mladinka našla oporo v organizaciji SKOJ.

»To je bila res velika, plemenita, napredna organizacija, morada bolj kot je danes partija. Po vključitvi v SKOJ sem delala v kulturno prosvetni sekciji, ki je po mladinskih domovih prirejala kulturne večere. Še danes se dobro spominjam, ko sem na enem od takih večerov morala pripovedovati obnovo knjige Mati, ruskega književnika Gorkega. Sodelovala sem tudi, kot edina ženska, v vojaškem pevskem zboru in dramski sekciji. Poleg tega smo se člani SKOJ tudi politično izobraževali, po vojni pa smo čistili ruševine in pogozdovali okoli.«

Spomini na te dni so lepi, bili smo srečni in mislim, če bi bili danes mladi toliko zaposleni, ne bi bilo toliko mladinskega kriminala. Poleg vsega nismo zanemarjali šolo. Če je kdo izmed nas dobil slabo oceno, ga je bilo sram stopiti pred aktiv SKOJ, ki je slabe dijake izključeval iz svojih vrst.«

Usoda je hotela, da se je Mira zaljubila v slovenskega fanta, s katerim se je leta 1948 poročila. Čez dve leti se je prvič srečala s Slovenijo.

»Že prej sem o Sloveniji veliko slišala. Bilo me je strah jezika in skrbelo me je kako se bom vključila med nepoznane ljudi.«

Bojazan je bila odveč. Hitro se je vživela v novo okolje in se naučila slovenščine.

Pri Mercatorju se je zaposlila leta 1959. To je bila njena prva zaposlitev in pripovedovala je:

»Ni mi žal, da se že prej nisem zaposlila. Imela sem dva otroka, ki sem jima v rani mladosti dala vse tisto kar jim pripada. Doživljala sem njun razvoj do najmanjše potankosti, doživljala sem vse tiste lepote, ki jih danes zaposlene matere ne morejo.

Nekega dne sem slučajno prebrala oglas, da Mercator potrebuje pisarniške moči. Spontano sem se odločila, da pojdem v službo. Zaposlila sem se v embalažnem oddelku.

Takrat je bilo pri Mercatorju še malo zaposlenih. Sprejeli so me na zelo lep način, kar pa danes več ne izvajajo, kar se mi zdi groba napaka današnjih dni. Danes sploh ne veš, kdo na novo pride v podjetje, kje dela, ker ga nihče ne predstavi.«

In kako ste se tovarišica Mira vključili v novo sredino?

»Kolektiv me je kljub temu, da sem bila tako rekoč tujka, sprejel za svojo. Nikdar nisem občutila, da nisem Slovenka. Osebnost sem se vedno potrudila, da sem se prilagodila ljudem.

Ljudje smo bili tedaj še nepokvarjeni. Kot celota smo bili zelo enaki in denarnih razlik ni bilo občutiti tako kot danes v času histerične muje po bogatenju, ki je pokvarila naše ljudi, pa tudi mnoge v Mercatorju.

Ne bi bilo napak, ko bi se tisti časi povrnili, mislim časi pristnega tovarištva, da bi ljudje spet postali ljudje. Tako bi se laže rešila tako politična in gospodarska situacija v Jugoslaviji.«

Teče že peto leto odkar je tovarišica Mira na delovnem mestu referentke za obračun osebnih dohodkov. O svojem delu je povedala:

»Na obračunu osebnih dohodkov delamo tri. Obračunavamo plače za približno 630 zaposlenih. Svoje delo imam rada, čeprav je preobširno in skoraj polovico meseca delam tudi po dvanajst in več ur na dan. Tu niso samo osebni dohodki, treba je narediti še marsikaj, tako obračun prispevkov, obračun za socialno zavarovanje, za otroške dodatke, obračun stanovanjskih in potrošniških posojil, ki jih ima kar tri četrtine ljudi. Razen tega moramo pripraviti vse mogoče podatke za naše notranje pa tudi zunanje službe. Tudi blagajno vzajemne pomoči vodimo v našem oddelku, tako je naše delo res pestro, predvsem pa odgovorno.«

Pogovor sva zasakali drugam. Zanimalo me je vprašanje enakopravnosti, ki je predvsem aktualno te dni, ko ženske praznujemo svoj dan.

»Kljub težnjam po emancipaciji žena, se še vedno čuti do nje tisti patriarhalni odnos. Vzrok je morada v tem, da je žena dvojno zaposlena, ker je hkrati delavka in mati in menijo, da težjih nalog ne more prejeti. Mislim, da to ni tako, ker kljub obremenjenosti so nekatere vseeno zmožne, da se spoprimejo tudi z odgovornejšimi nalogami.

Pogosto nas ženske zavirajo obveznosti do družine in ne moremo izpolniti svojih ambicij. Tudi sama sem to doživela. Ko sem bila mlajša sem se hotela posvetiti študiju pa mi obstoječi faktorji tega niso dovoljevali.«

Kakšen je torej po vašem mnenju položaj današnje ženske?

»Je v težkem položaju, ker tempo življenja nalaga ogromno breme na rame žena. Premalo skrbimo za ženo kot mater in zaposleno delavko. Vzemimo na primer porodniški dopust, ki je vse prekratek. Poglejmo, kako so to humano in socialno rešili na Madžarskem. Vsaka zaposlena žena lahko ostane doma tri leta, prejema minimalne osebne dohodke in teče ji pokojninska doba. Tri leta lahko sama varuje in vzgaja svojega otroka.

Da je stanje pri nas tako, so prav gotovo krivi tudi nizki osebni dohodki očeta, s katerimi družina ne more shajati.«

S tovarišico Miro se je prijetno pogovarjati. Pogovorili bi se še o marsičem pa nama to ni dovoljeval čas. Vedno je tako, da nam ljudem časa primanjkuje in komaj še ga ujamejo za kak hobby. In kako ga izkoristi tov. Mira? Bere knjige, če ni časa podnevi pa ponoči. Predvsem se navdušuje nad klasiki, ki jih znova in znova rada prebira. Zanima se tudi za glasbo, predvsem za operno, vendar ne pride do tistega časa, da bi odšla na glasbeno prireditev.

N. LOMBARDO

V spomin Andreju Selanu

Pred mesecem smo se na ljubljanskih Žalah poslovili od njega.

Boleče je odjeknila vest, da ga ne bo več med nas, da mu je sredi dela tako nasilno ugasnilo mlado življenje.

Prizadelo nas je toliko bolj, ker je na najdražji način — z življenjem moral plačati davek današnjega motoriziranega časa, ki mu je skoraj 17 let, med nami v Mercatorju, zvesto, prizadevno služil na delovnem mestu šefa transportnega oddelka.

Ljudje znamo šele ob izgubi človeka izmeriti vse njegove vrednote. Zdaj se šele prav zavedamo, da smo z Andrejem izgubili tovariša, mnogi med nami iskrenega prijatelja. Dobrega prijatelja, ki je v dobrem in slabem stal s teboj, ki ti nikdar ne bo odrekel pomoči, ki bo tako dolgo iskal in se trudil, da ti bo pomagal. In kadar se zdaj pogovarjamo o Andreju, šele vemo, da je bil prav on takšen naš prijatelj, takšen naš tovariš.

In zaradi takih odlik mu je kolektiv zaupal in ga iz ene v naslednjo mandatno dobo volil zdaj za predsednika DS, potem za predsednika UO, spet za člana raznih komisij samoupravnih organov in v sindikalna vodstva. Vmes pa se je Andrej poleg službe, poleg dela v samoupravnih organih, šolal in uspešno zaključil šolo za prometnega tehnika.

Zadnje leto se je v Mercatorju uveljavil in novem delovnem mestu, delovnem mestu trgovskega potnika. Pravil nam je, da je srečen v tem

delu in to njegovo srečo smo v Mercatorju tudi občutili v obliki dobrih uspehov njegovega dela. Zato ga bomo zelo zelo pogrešali tudi kot dobrega sodelavca, sposobnega poslovnega človeka. In hvala mu za vse, kar je storil za naše podjetje, za naš kolektiv.

Hudo nam je za njegovo družino. Sočustvujemo z njegovima sinovoma Bogdanom in Andrejem in njegovo življenjsko tovarišico Zdenko, ki bodo najbolj občutili izgubo dobrega in nenadomestljivega očeta in moža.

Med nami pa bo dolgo, dolgo živel spomin na Andreja, na takega kot nam je tudi pomenil: dobrega tovariša, prijatelja in sposobnega delavca.

Slava njegovemu spominu.

I. Vrhovčak

Predstavljamo TOZD Standard Novo mesto

Letos bo minilo 10 let, odkar so se delavci nekdanjega Trgovskega podjetja Standard odločili za združitve z ljubljanskim Mercatorjem. Krajevne oblasti tedaj ravno niso bile najbolj naklonjene tej integraciji, ki je v naslednjem desetletju obrodila lepe poslovne uspehe.

Lansko leto, natančneje 22. novembra, pa so bili delavci PE Standard zopet pred pomembno odločitvijo, pred odločitvijo, da se izrečejo za ustanovitev TOZD. Na svojem zboru so se soglasno izrekli za in obenem izvolili direktorja novorojene TOZD, tovariša **Viktorja Kotnika**, dotedanjega direktorja, ki nam bo tudi odgovoril na zastavljena vprašanja.

Mercator: Povejte nam, prosim, nekaj več o vaši TOZD; predvsem nas zanima obdobje zadnjih desetih let, odkar ste se kot samostojna enota priključili k Mercatorju.

Viktor Kotnik: Proces razvoja je bil buren in uspešen. V pretekli dobi smo zaznamovali velike premike v poslovnih razširitvi. Kot glavno pridobitev bi omenil blagovnico v Novem mestu s salonom pohištva in Potrošniški center na Zagrebški cesti, ki je prva Mercatorjeva samopostrežna trgovina v Novem mestu.

Viktor Kotnik, direktor TOZD Standard

Spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o delitvi dohodkov in osebnih dohodkov za dejavnost trgovine SR Slovenije

(Nadaljevanje z 10. strani)

kona pa smo bili seznanjeni v 1. letošnji številki glasila Mercator.

Če ocenjujemo verificirane spremembe samoupravnega sporazuma za dejavnost trgovine lahko ugotovimo, da smo z njimi uspeli spremeniti predvsem tiste določbe, kjer je bila dejavnost trgovine očitno slabše tretirana od večine ostalih področij gospodarstva. To velja zlasti za odpravo razmerij delitve dohodka iz leta 1970, delno spremembo dodatkov za težavnostne pogoje dela in za možnost prekvalifikacije delavcev zaposlenih v trgovini. Še vedno pa je ostal nerešen izračun faktorja stimulacije, ki ga narekujejo spremembe v primarni delitvi dohodka trgovine. Č. J.

Medtem smo obnovili in razširili trgovino v upravni stavbi, poslovalnico Pogača in še trgovine izven Novega mesta, tako v Stopičah, Gaberjah, Podgradu, Šmihelu, Dvoru, Ajdovcu, Otočcu, Škocjanu in lani v Šentjerneju, kjer imamo danes pomemben objekt, ki ima v tem podeželskem kraju dejansko pomen blagovnice.

Potrebe po razširitvah prodajalnih so še vedno, aktualne pa so tudi potrebe po novih, na območjih, kjer trgovin ni.

Naša TOZD ima 20 trgovin, ki so vse na področju novomeške občine. Nekaj med njimi je takih, ki bi jih lahko imenovali »socialne trgovine« z enim zaposlenim, ki so le zato, da omogočajo preskrbo prebivalcev, sicer pa so brez pravega ekonomskega pomena.

Poslovanje vsa leta napreduje. Stopnja porasta je iz leta v leto višja, seveda precejšnji del odpade na račun cen. Povišanje realnega fizičnega obsega se giblje tam okoli 15–20% letno.

Rezultati za lansko leto so zelo ugodni. Ustvarili smo blizu 12 milijard starih dinarjev prometa in zgodilo se nam je prvič, da smo presegli 10 milijard. Tretjina vsega prometa odpade na engro prodajo.

Zivimo na razvitem tržišču. V Novem mestu smo v manjšini in zato si moramo tem bolj prizadevati, če hočemo uspešno poslovati.

Mercator: Prav gotovo se srečujete z nekaterimi problemi, ki nas tarejo tako rekoč vse udeležence v blagovnem prometu. Zanimali bi nas nekateri, ki so pri vas že dalj časa aktualni.

Viktor Kotnik: Poleg drugih nas muči problem kadrov. Zadnji dve leti ugotavljamo, da ni odziva za zaposlovanje v naši panogi. Pogosto se na razpise za prosta delovna mesta ne prijavi nihče. Še tiste ponudbe, ki jih včasih dobimo, niso idealne. Vzrok za tako stanje je precejšen vpliv naglega razvoja industrije, ki nudi boljši zaslužek in boljše pogoje dela. Delovni čas v trgovini je deljen, sobote niso proste, poleg tega pa je glavni vzrok v tem, da trgovina delavca premalo stimulira in zdi se mi krivično, da je trgovina vključena med tiste, ki imajo zamrznjene osebne dohodke. Menim, da če bi bili ljudje dovolj stimulirani, kar pa v sedanjem času ni mogoče, da do problema fluktuacije v trgovini ne bi prišlo. Zamrznitveni ukrepi so vse preveč posplošeni, čeravno priznam, da je veliko anomalij v blagovnem prometu.

Trgovina je odraz stanja, še boljše rečeno blagostanja. Je pomembna veja gospodarstva, kar pa ji v praksi ne priznavajo, saj je javna ocena zanjo vse preveč posplošena in vse preveč kritična. To je vzrok, da med zaposlenimi ne ustvarja pravega razpoloženja. Delo v trgovini je nevhvaležno, izpostavljeno in temu primerno bi jo morali ocenjevati v družbi.

Tudi struktura zaposlenih glede na spol pri nas ni prava. Idealno bi bilo razmerje 50:50, vendar je pri nas zaposlenih že več kot dve tretjini žensk, od 64 učencev pa imajo le šest fantov.

Razmerje med redno zaposlenimi in učenci je tudi neskladno. Redno zaposlenih imamo 190, medtem ko imamo učencev kar 64, torej tretjino. Ravno zaradi

pomanjkanja kadrov smo prisiljeni v tolikšnem številu sprejemati učence.

Predvsem pereče je poslovodsko vprašanje. Občutek imam, da imajo ljudje premalo ambicij za odgovornejše delo, čeprav s tem ni rečeno, da nimamo sposobnih ljudi. Bolj preprosto je biti nekje v senci, kot pa premagovati zahtevne in odgovorne naloge, ki jih poslovodjem prinaša današnji čas.

Mercator: Organizirali ste se v TOZD. Spremembe glede samoupravnega položaja so vsem delavcem v TOZD znane, saj smo o njih obširno pisali v izdani brošuri. Kaj menite o nadaljnjih, prihodnjih sodelovanjih in skupnih interesih med 20 TOZD Mercatorja?

Viktor Kotnik: Na našem območju smo bili med prvimi, ki smo ustanovili svojo TOZD. S

Šentjernejska »mini blagovnica«

Saj poznate tisto staro ljudsko pesem, ki pravi, da ni lepšega ptiča, kot je petelin in ne lepšega kraja, kot je Šentjernej. Ne verjamete? No, recimo, da to drži, pa čeprav se niti sam nisem mogel prepričati o tem, ker sem ob nedavnem obisku v tem kraju imel premalo časa. Prav gotovo pa drži, da je Šentjernej še lepši, odkar je Mercator odprl pravo »mini blagovnico«.

Ostal je le spomin

Na staro Mercatorjevo »štacuno« je že marsikdo pozabil, pa čeprav je dolga leta dobro služila prebivalcem tega kraja in okoličanom. V stari trgovini, ki je bila v prtiličju zgradbe in imela površino borih osemdeset kvadratnih metrov, so prodajali skoraj vse. Vse osnovne življenjske potrebščine, pa železino, konfekcijo, elektro material, galanterijo in kdo bi našteval, kaj še vse.

Brez težav

Nedvomno so bili v takih majhnih prostorih delovni pogoji dokaj slabi. Pa so si člani kolektiva vedno prizadevali da so čim lepše lahko postregli kupcem. Tudi v tistem času, ko so pričeli z adaptacijo in so se delovni pogoji še poslabšali. Toda svoje težave so znali prikriti in premagovati z veliko volje, saj so vedeli, da jih že jutri čakajo lepši časi. In tako so v času renoviranja in razširitve normalno poslovali in v nekaterih mesecih so celo dosegli večji promet kot prej. Tu gre predvsem zahvala požrtvovalnemu kolektivu, pa tudi potrošnikom, ki so kolektivu dajali vso moralno podporo. Čas je tekkel in tako je lani v septembru prišel tudi težko pričakovani dan, ko so se odprla vrata povsem prenovljene prodajalne.

Vse pod eno streho

Triindvajsetega septembra so postregli prvemu kupcu v preurejeni prodajalni, ki ji lahko pravimo kar mini blagovnica. To ime si kar zasluži, saj je potrošniku na voljo vse, kar želi. Prodajne police v dveh etažah nudijo okrog 8500 raznih artiklov na več kot štiristo kvadratnih metrih prodajne površine. Popestrjena je izbira blaga, pridobili so razstavni

pravici do samoorganiziranja in spremembami našega samoupravnega položaja, smo bili vsi obveščeni; dana nam je bila idealna možnost, da se s tem seznanimo, saj je sleherni prejel brošuro, kjer je bil razložen IV. osnutek samoupravnega sporazuma. Poleg tega smo vse še enkrat razlagali na zboru delovnih ljudi, v povsem poljudni obliki.

Glede skupnih interesov bi dejal, da se vedno najdejo, če so ljudje za to zainteresirani. Trditev, da ta smoter ni potreben, da ga v tem času ni, bi bila zelo nepremišljena.

Glede združevanja Mercatorjevih TOZD je treba čimprej obvladati ekonomske odnose na osnovi čiste računice. Samoupravni sporazum bo treba še obdelati in ga uskladiti z interesi TOZD tako, da bi se odnosi spoštovali in gojili kot dragocenost.

prostor za pohištvo, lepo urejeno delikateso z mesnico itd.

Dober glas gre v deveto vas

Pestra izbira blaga na prodajnih policah je ponos vsaki trgovini, še posebno v manjših krajih, kjer nimajo specializiranih trgovin. In prav zato je v šentjernejski mini blagovnici vedno polno kupcev. Ne samo domačinov, k njim prihajajo nakupovat celo iz oddaljenih krajev, iz Novega mesta, Brežic, Krškega. Naj povevmo, da so v novomeški občini razen blagovnice v Novem mestu, najmočnejši po prometu.

Poslovodjo te prodajalne, tovariša **Alojza Bambiča** poznam že več let, zato je najin pogovor še bolj gladko stekel. »Veseli me,« je dejal, »da v času adaptacije nisimo izgubili niti ene same stranke. V kolektivu nas je trinindeset, od tega osem učencev in prav vsi se trudimo, da bi čimbolje zadovoljili potrošnike. Ta hiša je znana daleč naokrog. Imamo širok izbor blaga in držimo se reda. Potrudimo se, da kupcu v čim krajšem času priskrbimo želeno blago, ga lepo postrežemo, kajti s tem si pridobimo zaupanje. Prodajalci so večinoma domačini, le nekateri novi so iz oddaljenih krajev. Naj povem tudi to, da imamo res zelo veliko izbiro najrazličnejšega gradbenega materiala in ga, tako kot pohištvo, po želji kupca dostavljamo tudi na dom.«

Ko sem si ogledoval prodajalno, sem bil kar presenečen nad tako lepo urejenostjo. Tu se tudi vidi prizadevanost kolektiva in seveda poslovodje Bambiča, ki vodi blagovnico. Veliko dela in skrbi nalaga taka služba. Včasih je dan skoraj prekratek. Časa za razvedrilo ni, razen... No, naj povem tudi to, da je Alojzu Bambiču pri srcu lepa domača pesem in se že vrsto let tudi aktivno ukvarja s petjem. S »Šentjernejskim oktetom« so prepotovali že celo Dolenjsko, bili so na Koroškem, videli smo jih lahko na televiziji itd.

To je torej zapis o šentjernejski »mini blagovnici« in ljudeh, ki skrbijo, da zadostijo željam še tako zahtevnih kupcev. O kolektivu, ki je zanj novo urejena poslovalnica velika pridobitev, o ljudeh, ki so znali neopazno prebresti številne težave. DEJAN

Z obiska v novomeški blagovnici

Dolgo časa že nismo ničesar napisali o blagovni hiši v Novem mestu. Saj se morda marsikomu zdi, da je bila odprta nedavno tega. Čas hitro beži in tako bomo letos sredi julija lahko že govorili, da smo to blagovnico odprli pred petimi leti.

Ko sem se pred dnevi mudil v Novem mestu, me je pot zanesla tudi tja. Pa ne čisto slučajno kot kupca. Prijazne prodajalke in prodajalci so me kar nekajkrat vprašali, s čim mi lahko postrežejo. Povem naj, da sem si pred razgovorom s tovarišem Čretnikom želel ogledati blagovnico. Trgovsko hišo, na katero so de-

delku pa lahko izbirate med najrazličnejšimi tehničnimi predmeti, tu dobite tudi posodo, pa steklo, porcelan in raznovrstno športno opremo. Trudimo se, da nudimo kupcem kar največjo izbiro blaga, da s širokim izborom blaga zadovoljimo različne potrebe, želje in zmožnosti potrošnika. No, prej sem že omenil, da v okviru blagovnice posluje tudi trgovina s pohištvom. Tam imamo najrazličnejšo opremo za stanovanja —

pohištvo vseh vrst in tudi obloge za tla. Sodelujemo z Lesnino, Slovenijalesom, veliko pa nabavljamo tudi direktno iz tovarn.«

Nakup pohištva sigurno marsikomu predstavlja velik strošek in plačila ne bi zmožel z gotovino. V blagovnici vam lahko odobrijo kredit v višini šeststo starih tisočakov. Če pa se morda odločite za nakup katerekoli garniture, lahko dobite do milijon starih din kredita za dobo dveh let.

Naj povem, da je Branko Čretnik prijeten sogovornik in da mi je na vprašanja odgovoril morda še več, kot sem pričakoval. V lepo urejeni blagovnici, ki je mimogrede povedano odprta od sedmih zjutraj pa do sedmih zvečer, je zaposlenih 45 kvalificiranih delavcev in 17 učencev v trgovini. Med zaposlenimi je sorazmerno precej moških, predvsem pri tehničnem blagu in v trgovini s pohištvom. Zaposlenim omogočijo tudi dodatno izobraževanje in po svojih možnostih pomagajo tudi pri reševanju stanovanjskega problema.

Ni dolgo tega, ko se je staro leto izteklo. Zdaj morda že lahko govorimo o lanskoletnih rezultatih. In seveda tudi o željah za v bodoče. O tem mi je Branko, ki je tudi predsednik delavskega sveta TOZD Standard, dejal:

»Zadovoljni smo s prometom, čeprav je v Novem mestu konkurenca zelo velika. Lani smo krepko presegli tri stare milijarde prometa. Trudimo se, da tu, v eni hiši nudimo čimveč. V veliki hiši pač vsakdo pričakuje večjo izbiro in ob nakupih marsikdaj kupi tudi več, kot je bil namenjen. Konkurenčne cene pa so tudi vzrok za dotok strank. In kaj si želimo? Radi bi razširili prodajni prostor; radi bi uredili oddelek z obutvijo in morda tudi bife. Imamo možnost gradnje za blagovnico. Če bi dobili potrebna sredstva, potem bi te želje kaj kmalu lahko postale tudi resničnost. In z novogradnjo bi tudi pridobili tako zelo potrebno skladišče.«

Končali smo naš pogovor. Morda smo v tem kratkem sestavku uspeli vsaj malo prikazati novomeško blagovnico. In če vas pot kdaj zanese v Novo mesto, stopite tudi skozi vrata te hiše. Morda boste tam našli prav tisto, kar želite. In postregle vas bodo prijazne prodajalke in prodajalci.

DEJAN

Naša blagovnica v Novem mestu ima odlično lokacijo, saj stoji v središču mesta

Branko Čretnik, predsednik DS TOZD Standard

lavci Mercatorja in seveda Novomeščani lahko ponosni. Sicer pa kaj bi sam govoril, prislunimo raje besedam tovariša Branka Čretnika, poslovodje oddelka za tehnično blago.

»Sredi julija leta 1968 je naša blagovnica odprla vrata potrošnikom. V treh etažah tukaj in še v trgovini s pohištvom, ki tudi spada k blagovnici, nudimo kupcem skoraj vse, od šivanke, do pohištva, razen živil. V pritličju so kupcem na voljo igrače, šolske potrebščine, usnjena galanterija, pozamenterija in kozmetika. V drugi etaži vam naši prodajalci lahko postrežejo z izdelki konfekcije, perilom, metriskim blagom in z drobno galanterijo. V tretjem od-

Pijanca na cesti je podrl avto in šofer se mu je opravičil.

— Nič huđega, de pijanec, tako ali tako bi bil kmalu na tleh.

— Mamica, zjutraj me ne prebudi prezgodaj, prosim!

— Zakaj pa ne?

— Očku sem danes obljubil, da bom jutri cel dan priden in če bi vstal prezgodaj, bi bil dan preveč dolg...

Kljub pomanjkanju moških prodajalcev pri TOZD Standard smo v blagovnici kar na kupu našli tri fante

Problem pomanjkanja mesa čutijo tudi v Novem mestu. To je bilo opazno v kasnejših popoldanskih urah tudi v mesnici v Potrošniškem centru

Potrošniški center v Novem mestu

Odprli so ga meseca avgusta 1971. leta. Z njim smo zgradili našo prvo samopostrežno trgovino na Dolenjskem in obenem največjo SP v Novem mestu.

Površina celotnega centra meri 560 m², od tega je prodajne površine 260 m². Že bežen pregled trgovine razkrije, da jo vodijo skrbne roke. Polne gondole s pestro izbiro prehrembnih izdelkov in gospodinjskih potrebščin vabijo k nakupu.

V centru je 23 zaposlenih, med njimi je le en moški in sicer mesar. Kader je večinoma mlajši, saj je kar dobra tretjina učenk.

V pogovoru z namestnico poslovodkinje, tovarišico **Matildo Radej**, sem tudi izvedela, da žal nihče iz njihovega kolektiva ni član organov upravljanja, čeravno bi to želeli, ker bi se tako hi-

treje in neposredno seznanili z dogodki v svoji TOZD in tudi laže sprožili problem, ki tare njihov kolektiv. V izvršni odbor sindikata so sicer predlagali svojo članico, ki pa ni bila izvoljena. Vzrok temu je prav gotovo nepoznavanje članov kolektiva PC, ki sodi med najmlajše kolektive TOZD Standard.

Beseda je nanesa tudi na osebne dohodke in v kolektivu PC so mnenja, da so trgovci vse pre malo nagrajevani. Ob upoštevanju dela v izmenah, pa ob sobotah in pred prazniki in uničevanju obleke je 1.260 din za pomočnico absolutno prenizek osebni dohodek.

V tem kratkem zapisku z obiska v Potrošniškem centru na Zagrebški cesti, naj ob koncu napišem pripombo kolektiva, ki za deva nekatere naše šoferje in

spremljevalce, ki nimajo tovariškega odnosa do trgovcev in se ne zavedajo, da sodijo v skupen velik kolektiv Mercatorja.

ha, ha, ha

Pacient: Tovariš doktor, zelo sem pozabljiv. Takoj potem, ko nekaj nameravam storiti, pozabim.

Zdravnik: Tja, nič ne moremo proti temu!

Pacient: Proti čemu?

Starejša ženska je prvič v življenju poskusila viski.

— Zanimivo, pravi, ravno tak okus ima kot zdravila, ki jih moj mož jemlje vsak večer.

Ha, ha, ha

— Očka, ali je res, da so ljudje nekoč kupovali razno blago z ovcami, kravami in podobnimi živalmi?

— Res je, sine!

— Kako pa so mogli nositi tako velike živali v denarnici, očka?

— Danes je bilo slabo na lovu, pogledj, torba je popolnoma prazna, se pritožuje mož svoji ženi.
— To sem pričakovala, denarnico si pozabil doma...

— Ali vam je šef že odredil delo? vpraša direktor novega delavca v skladišču.

— Že!

— Kaj pa boste delali?

— Vedno ga bom moral zbuditi, kadar se boste tukaj pojavili.

— Kar rabi vaš mož, je mir.

Predpisal sem uspavalne tablete.

— In kdaj naj mu jih dam, tovariš doktor?

— Ne njemu, tablete so za vas!

— Ali tvoj mož še vedno tako pozno hodi domov, vpraša Cvetka svojo prijateljico.

— Ne, odvadila sem ga. Kadar koli je prišel pozno domov, sem vprašala: Janez, ali si ti?

— In potem, zanima Cvetko.

— Hm, mojemu možu je vendar ime Tone...

— Dobro ti gre, ker nimaš družine. Če med spanjem kdaj govoriš, ne more nihče poslušati.

— Ti sploh ne veš, kako se mi na račun tega smeji v pisarni!

Nogometaš je bolehal za revmatizmom.

— Paziti se morate pred vlago in vodo, sicer ne bo dolgo, ko ne boste mogli nič več igrati, ga po pregledu posvari doktor.

Čez približno pol leta, nogometaš pokliče zdravnika in mu potoži:

— Tovariš doktor, od takrat, ko sem bil zadnjič pri vas, sploh nisem prišel v stik z vodo. Žena me je zapustila, otroci bežijo od mene in tudi pes in papagaj sta ušla. Dovolite mi, da se vsaj stuširam...

Dva prijatelja sta šla v gostilno, kjer sta si naročila porcijo čevapčičev. Zaradi obilo čebule se prvemu začnejo solziti oči, pa ga vpraša prijatelj, zakaj joka.

— Umrli mi je stara mati, se hoče izgovoriti prvi.

Čez čas se začnejo solziti oči tudi drugemu, pa ga vpraša prvi:

— In zakaj jokaš ti?

— Tudi jaz sem poznal tvojo staro mater...

Janezek se po prvem dnevu šolskega pouka vrne domov, pa ga vpraša oče:

— No, kako je bilo v šoli?

— Prav smešno, odgovori Janezek, na vratih učilnice piše prvi razred, notri pa stojijo čisto navadne lesene klopi in stoli.

V trgovini.

— Par nogavic prosim!

— Za vašo ženo gospod, ali dam kaj boljšega?

Parkirni prostor igra v sodobni trgovini veliko vlogo. Morda prav zaradi njega Novomeščani radi hodijo nakupovat v Potrošniški center na Zagrebški cesti

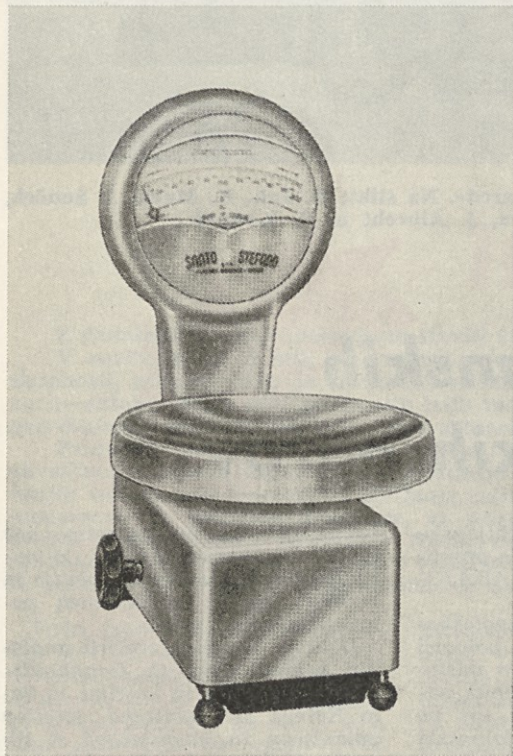

Samopostrežba v Potrošniškem centru na Zagrebški cesti je največja v Novem mestu in prva Mercatorjeva SP na Dolenjskem

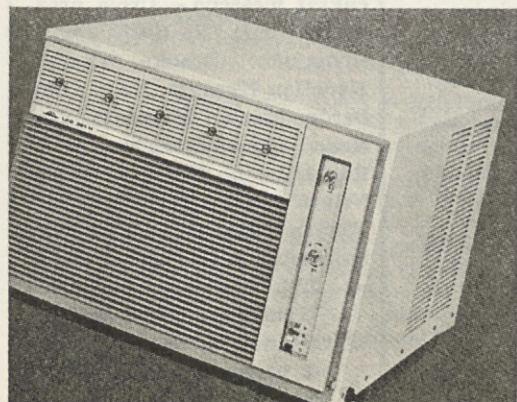
Iz Investinega prodajnega programa

POLAVTOMATSKA TEHTNICA Z DODATNIMI UTEŽMI

Nekaj značilnosti: Je moderne oblike, izdelana iz kvalitetnega nerjavečega materiala in zaradi oblike zavzema zelo malo prostora. Na njej je možno tehtati manj od 100 g in največ do 2 kg. Po potrebi stehamo lahko tudi prek 2 kg težine, kar si omogočimo z reguliranjem gumba, ki je pritrjen ob strani tehtnice ter dodamo dodatne uteži.

Na voljo je nova pošiljka več tipov klimatizatorjev LINDE, zato pri Investu priporočamo da si jih nabavite še pred prihajajočim poletjem.

LINDE klimatizatorji dajejo v poletnih vročinah in soparnih dnevih osvežujoč hlad in skrbijo za svež, čisti zrak. Vroči zrak črpajo, ga filtrirajo in očistijo prahu. Soparni zrak razvlažijo, izrabljenega pa odvajajo na prosto.

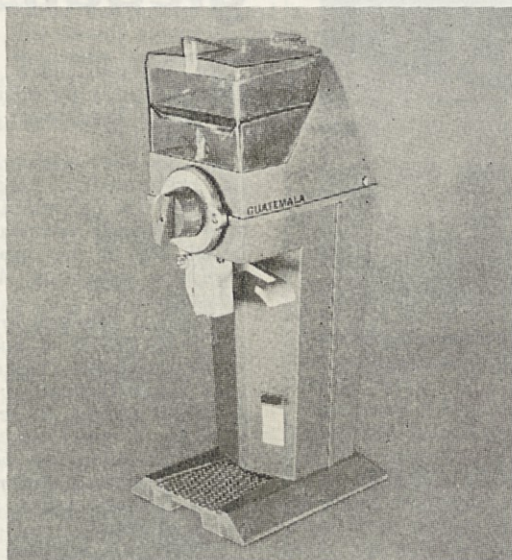
V prehodnem obdobju je LINDE klimatizator dobrodošel tudi za dodatno gretje.

LINDE klimatizator je primeren za vsak prostor s površino od 20–90 m². Možno ga je vgraditi povsod: v staro ali novo stavbo, v stanovanje, pisarno, v prodajalno, delavnico kakor tudi v gostinski lokal.

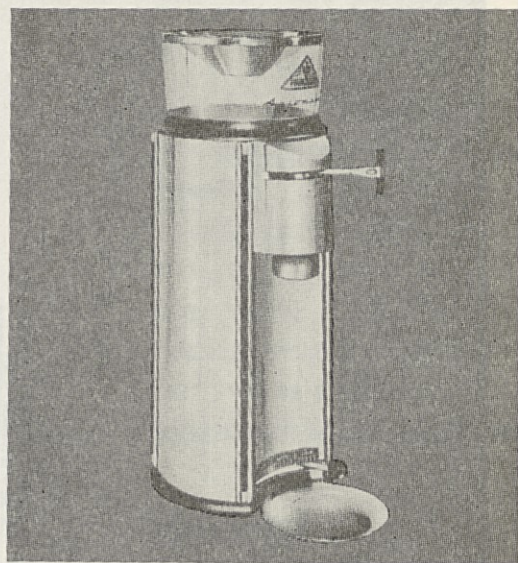
Če vročina popusti in postane temperatura zopet znosna, se klimatizator avtomatično izključi in priključi, ko je zopet potrebno. Aparat je možno uporabljati samo za ohlajevanje prostora, samo za prezračevanje ali pa za oboje skupaj: potrebno je le regulirati ventilator.

KAVNI MLINČKI

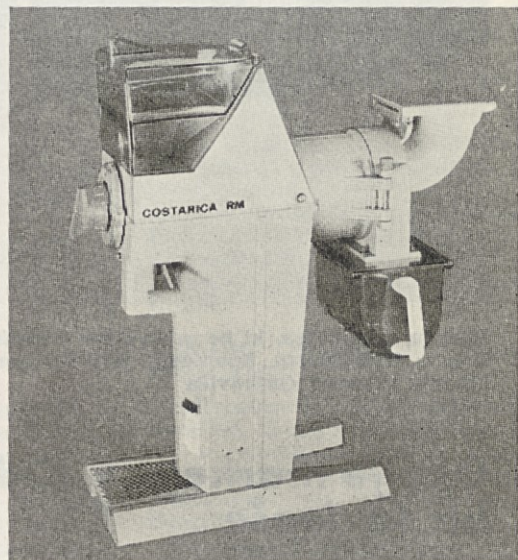
Predstavljamo vam nekaj izdelkov nemške firme MAHLKÖNIG, ki ima s tovrstno dejavnostjo že več-desetletno tradicijo, in je v Jugoslaviji po izdelkih poznana le starejšim ljudem. Ker so se njeni izdelki izkazali za zelo kvalitetne, so pri Investu uvozili več tipov kavnih mlinčkov.

KAVNI MLINČEK — GUATEMALA, je primeren zaradi zmogljivosti mletja (ca. 900 g v minuti) za prodajalne s povprečno prodajo kave ter za gostinske lokale.

KAVNI MLINČEK — D 302 SR, je najbolj primeren za manjše in večje samopostrežne prodajalne, kavarne, gostinske kuhinje ter za tja, kjer prodajajo ali kuhajo večje količine kave. Kapaciteta mletja tega mlinčka je ca. 1400 g kave v eni minuti.

MLINČEK tipa COSTARICA je mlinček za rižežnom, ki se ga uporablja za mletje maka, suhega kruha, sira in podobnega.

Vsi opisani mlinčki delujejo med mletjem tiho, so moderne oblike, izdelani iz kvalitetnega materiala ter zaradi majhnih dimenzij primerni za vsak lokal.

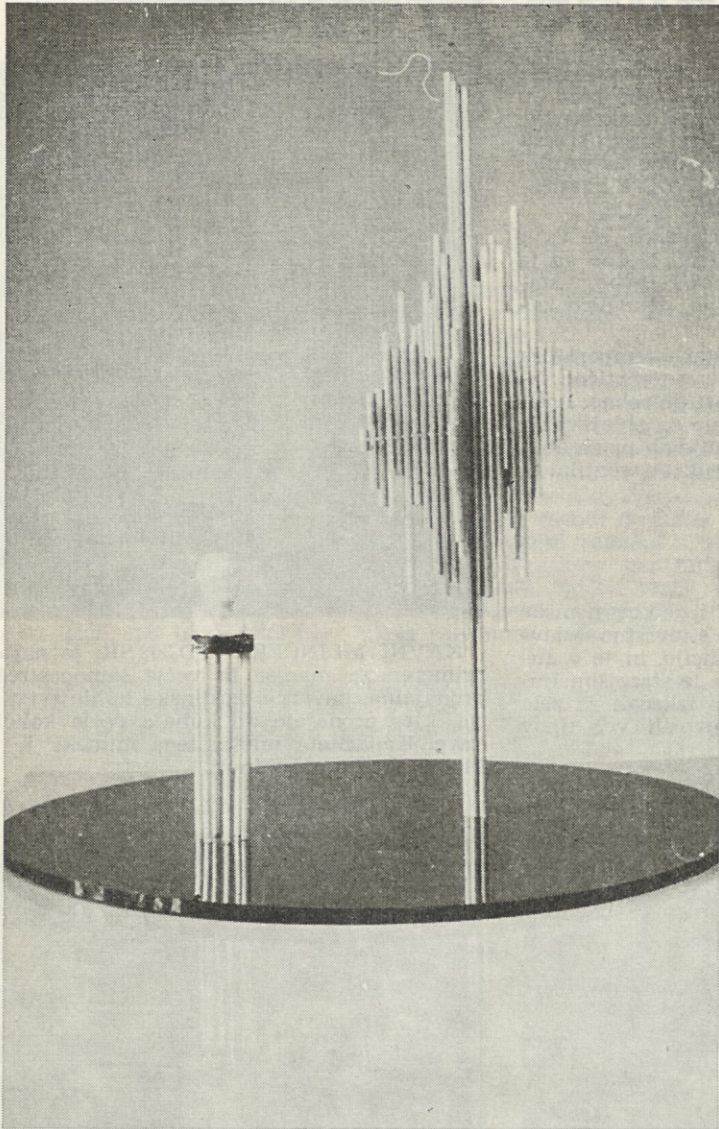
Vse ostale informacije: TOZD Investa, Ljubljana, Ciril Metodov trg 1, telefon: 312 795, 312 784.

Zbrala: Maja Hočevnar

KAVNI MLINČEK — W 301, je pravtako primeren za prodajalne s poprečno prodajo kave in zmore zmleti v eni minuti ca 600 g kave.

M
Mercator

Maketa spomenika, ki bo postavljen v bližini (pri snreki) marketa v Kidričevem. Spomenik je delo domačina, akademskega kiparja Viktorja Gojkoviča

Okolje marketa v Kidričevem bo še lepše

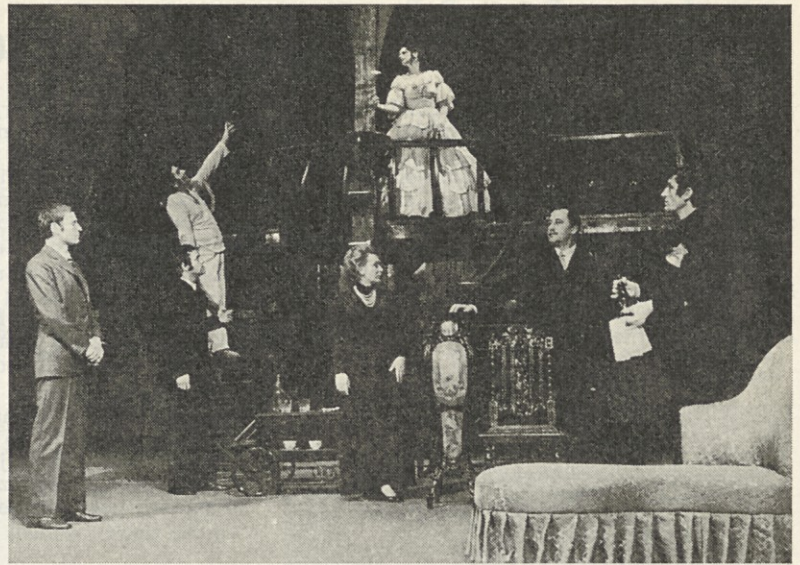
Krajevna skupnost v Kidričevem si prizadeva, da bi ob 20-letnici smrti našega velikega revolucionarja Borisa Kidriča odkrila spomenik v tem kraju. Po tem velikem revolucionarju je že imenovana tovarna glinice in aluminija ter osnovna šola.

Za postavitev spomenika sta bili predvideni dve lokaciji. Krajevna skupnost se sama ni mogla odločiti, zato je razpisala anketo. Z veliko večino je bila sprejeta lokacija pri naši prodajalni market v Kidričevem, kjer je v bližini letno kopališče, mini golf in več drugih rekreacijskih naprav. V tem kraju se predvideva bodoči še večji rekreacijski center, ki bo imenovan po inž. Franju Grünfeldu, pokojnem direktorju tovarne.

Okolje naše prodajalne bo tako še lepše.

Market Kidričevo pozimi

P. Barnes: »Vladajoči razred«. Na sliki: B. Juh, K. Muck, J. Souček, S. Drolčeva, M. Brecljeva, J. Albreht in R. Kosmač

Iz ljubljanskih gledaliških odrov

Na velikem odru ljubljanske Drame je pravkar doživela premiero velika predstava: VLADAJOČI RAZRED.

»...En sam odstotek angleškega prebivalstva vlada polovici Anglije. Ta pokozlani »en odstotek« bi morali zakonito pobiti, pobesiti, da bi mu modra kri po kapljicah odtekala. Aristokratski okostnjaki.«

Ni težko prenesti igre VLADAJOČI RAZRED iz sveta odmaknjene angleške visoke družbe v svet industrijalcev, v meščanski družbeni sistem, ki se tako krčevito in obenem smešno oklepa svoje tradicionalne veljave. Angleški dramatik Peter Barnes se upira oblasti, upira se denarju, upira se smrti.

»Hotel sem napisati igro o dobrem človeku, kar pa je zelo težko. Mislil sem, da mi je to uspelo. Toda že med pisanjem mi je logika dopovedovala, da se tak dober človek ne more ohraniti v vsakdanji resničnosti. Mora biti uničen, če ne drugače, že s tem, da se spremeni.«

V burnem letu 1968 je nastala jedka družbena satira o 13. grofu Gurneyškem, ki si je po nesreči vzela življenje; in o njegovem sinu 14. grofu Gurneyškem, izmečku vladajoče družine, ki v prvem delu igre v igrani shizofreniji kot bog ljubezni razširja ideje ljubezni in dobrote; in se v drugem delu kot bog maščevanja povrne čaščen v vladajoči razred, v resnici kot eden najhujših zločincev — Jack Razparač. Delo je pisano iz izrazito angažiranih pozicij, vendar je daleč od politične agitke ali dolgočasnega moraliziranja. Duhovit dialog, nenavadni zapleti, patos, čustvo, groza in cinizem, filozofije polna satira, vse to je združeno v napeto gledališko zgodbo, ki je polna presenečenj. VLADAJOČI RAZRED je nabit z življenjem in energijo. Nesreča 13. grofa pri obešanju, mazohistično križanje 14. grofa, čudežno prikazanje »dame s kamelijami«, dvoboj obeh bogov, epizoda z Jackom Razparačem, strip-tease Marguerite Gautier, skaze v lordski zbornici — vznemirljive in za-

banne slike se vrstijo mimo nas in nas napadajo, nas vse, ki povzdigujejo krutost nad sočutje in mislimo, da je napadalnost pomembnejša od miru.

Delo je kot gost zrežiral angleški režiser Uwe C. Bennholdt-Thomsen; scena in kostimi so delo Heinza Drusowitscha. Izredno znansiran in nasprotujoč si lik grofa Gurneya je upodobil urij Souček. Njegov antipod je Rudi Kosmač v podobi iznemoglega služabnika Tuckerja, tatiča in pijanega neizživetelega revolucionarja. Z vso polnostjo nosi aristokratske lepote in grdobe Štefka Drolčeva kot gospa Claire. Izrazi te like sta upodobila tudi Janez Albreht kot Sir Charles in Marjana Brecljeva kot Grace.

Mercator

Glasilo delovne skupnosti veletrgovine »Mercator«, Ljubljana, Aškerčeva 3 — Izdaja centralni delavski svet veletrgovine »Mercator« — Izhaja enkrat mesečno — Ureja uredniški odbor: Edo Božič, Danilo Domajnko, Branko Gorjup, Kancijan Hvastija, Nada Lombardo, Marjan Pogačnik, Jože Rener, Janez Rozman, Mirko Rupelj, Stane Vrhovec, Ivanka Vrhovčak — Glavni urednik: Marjan Pogačnik — Odgovorna urednica: Ivanka Vrhovčak — Tiska: tiskarna »Toneta Tomšiča«, Ljubljana
Oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov